

Mobilitet og ændring i løn

En analyse af beskæftigede der mistede deres arbejde under den økonomiske krise

Af Michael Drescher

Dansk økonomi har været igennem en historisk økonomisk krise, som betød, at mange personer mistede deres arbejde. Alene i 2. halvår af 2008 og i 2009, hvor den økonomiske krise var på sit højeste, faldt beskæftigelsen kraftigt med 5 pct.

Det går igen fremad for dansk økonomi, og mange af de personer, som mistede deres job, har fundet beskæftigelse igen. I analysen undersøges bl.a., hvor mange der er kommet i arbejde igen, om de er vendt tilbage til samme branche, arbejder på samme færdighedsniveau som i deres tidligere job, om de er flyttet for at få arbejde, og om de får samme løn som i deres tidligere arbejde.

Analysens hovedkonklusioner

Den økonomiske krise var på sit højeste i 2. halvår 2008 og i 2009. I løbet af denne periode var der 159.000 personer, som mistede deres arbejde og efterfølgende modtog dagpenge eller kontanthjælp.

Det var i højere grad mænd, beskæftiget i *industrien* og *bygge og anlæg* samt personer bosiddende i Nordjylland, der mistede arbejdet. Omvendt var det i mindre grad kvinder, ansatte i *offentlig administration*, *undervisning* og *sundhed* samt personer bosiddende i Storkøbenhavn og Nordsjælland, som mistede deres job.

Ud af de 159.000 personer, der mistede deres arbejde i 2. halvår 2008 og 2009, havde 148.000 personer fundet et arbejde igen inden udgangen af 2013. For en stor del var det første job dog kun af kort varighed. Ca. 44 pct. af personerne havde beskæftigelse i op til tre måneder, mens 56 pct. svarende til 83.000 personer havde beskæftigelse i mere end tre måneder.

Der var således relativt mange, som var i beskæftigelse i en kortere periode. Blandt andet af den grund var der også en større gruppe, der eksempelvis fire år efter de mistede deres arbejde var uden job. Ud af de 159.000 personer med mistet arbejde var kun 6 ud af 10 i beskæftigelse efter fire år. De resterende personer var f.eks. arbejdsløse, startet på en uddannelse eller havde trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet.

Kigger man på de 83.000 personer, som havde fundet et nyt arbejde, der varede mere end tre måneder, havde 38 pct. fundet beskæftigelse i samme branche, som de tidligere arbejdede i. Ca. 62 pct. havde derimod fundet arbejde i en ny branche.

Det var i højere grad inden for *landbruget* samt *bygge og anlæg*, hvor personerne vendte tilbage til den branche, som de tidligere arbejdede i. *Finansiering og forsikring*, *information* og

Kontakt:

Michael Drescher
mid@dst.dk
39 17 32 28

kommunikation samt *industrien* var derimod nogle af de brancher, hvor personerne i højere grad skiftede væk fra disse brancher, og fandt arbejde i en ny branche.

Lidt over tre ud af fire personer havde fundet arbejde på samme færdighedsniveau som i deres tidligere job, mens en anelse under hver fjerde person arbejdede på et andet færdighedsniveau. Særligt personer, der havde fundet arbejde i samme branche, som de tidligere arbejdede i, arbejdede på samme færdighedsniveau som i deres gamle job.

Personer, som tidligere arbejdede med ledelsesarbejde eller arbejde, der forudsætter viden på mellemniveau, var nogle af de grupper, som i højere grad arbejdede på et nyt (og typisk lavere) færdighedsniveau sammenlignet med deres tidligere job.

Lidt over halvdelen af personerne med nyt job boede og arbejdede i samme kommune, mens lidt under halvdelen pendlede til en anden kommune end deres bopælskommune for at arbejde. Sådan var situationen også i det tidligere job, og der er ikke umiddelbart tegn på, at personerne – som mistede deres job, men efterfølgende fandt arbejde igen – i højere grad end tidligere har pendlet til en anden kommune.

Der var således relativt mange personer, som var skiftet til en ny branche, ligesom en del personer arbejdede på et nyt færdighedsniveau. Det vidner om en betydelig faglig mobilitet blandt personerne, der er kommet i arbejde igen.

Set fra et samfundsøkonomisk synspunkt er mobilitet blandt beskæftigede og ledige en positiv ting, da det bidrager til, at de ledige ressourcer kan bruges der, hvor der er mest brug for dem. Men for den enkelte person kan der være en bagside af medajlen.

Denne analyse viser således, at for personer – som mistede deres arbejde, men efterfølgende kom i beskæftigelse igen – var lønnen i det nye job i gennemsnit 4 pct. lavere sammenlignet med lønnen i deres tidligere job. Det skal ses i sammenhæng med, at beskæftigede generelt har haft en lønfremgang. Nedgangen i lønnen var størst for de personer, som fandt arbejde i en ny branche eller på et andet færdighedsniveau, mens lønnedgangen var mindst for de personer, der kom i arbejde i samme branche eller på samme niveau som i deres forrige job.

Det skal bemærkes, at resultaterne i denne analyse skal tolkes med en vis forsigtighed. Det skyldes, at der er en række forbehold og usikkerheder, hvilket er forklaret nærmere i de enkelte kapitler.

Analyse baseret på nyudviklet arbejdsmarkedsregnskab

Analyserne er baseret på Danmarks Statistiks nyudviklede arbejdsmarkedsregnskab, som er et omfattende forløbsregister med meget detaljerede oplysninger om befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet. I arbejdsmarkedsregnskabet kan befolkningens status på arbejdsmarkedet opgøres på vilkårlige tidspunkter (år, kvartal, måned, uge eller dag). Det gør det bl.a. muligt at udarbejde en lang række analyser. Hidtil har det i den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS) kun været muligt at opgøre arbejdsmarkedstilknytningen ultimo november et givent år.

Denne analyse er et eksempel på nogle af de muligheder, arbejdsmarkedsregnskabet giver. Danmarks Statistik vil også bruge arbejdsmarkedsregnskabet til at udarbejde en række andre analyser. Samtidigt er det vores håb, at analysen kan være inspiration for andre analyser, hvor arbejdsmarkedsregnskabet anvendes. Forskere og analysemiljøer kan få adgang til data fra arbejdsmarkedsregnskabet gennem Danmarks Statistiks forskningsservice.

Følgegruppe til analyse

Der har været tilknyttet en følgegruppe til analysen bestående af senioranalytiker Jes Vilhelmsen fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, fuldmægtig Cathrine Marie Gruno fra Beskæftigelsesministeriet, chefkonsulent Lotte Katrine Ravn fra Dansk Arbejdsgiverforening, afdelingsdirektør Niels Ploug fra Danmarks Statistik og kontorchef Sven Egmose, også fra Danmarks Statistik. Følgegruppen takkes for gode kommentarer og input til analysen.

Indholdsfortegnelse

1.	Beskæftigede som mistede deres arbejde	4
1.1	Udvikling i beskæftigelsen.....	4
1.2	Beskæftigede som mistede deres arbejde.....	4
1.3	Efterfølgende forsørgelsesgrundlag.....	7
1.4	Hvor mange er kommet i arbejde igen?.....	9
2.	Mobilitet på arbejdsmarkedet	11
2.1	Arbejde i samme branche som tidligere?.....	11
2.2	Arbejde på samme færdighedsniveau som tidligere?.....	13
2.3	Fået ny uddannelse?.....	16
2.4	Pendler til en anden kommune?	18
3.	Ændring i løn	20
3.1	Kort beskrivelse af fremgangsmåde	20
3.2	Er lønnen i det nye job højere eller lavere?	22
3.3	Ændring i løn for udvalgte grupper	25
3.4	Ændring i lønnen når der kontrolleres for personkarakteristika	26
4.	English summary	28
5.	Bilag.....	30
5.1	Kort om arbejdsmarkedsregnskabet	30
5.2	Brancheskift opgjort ved anden branchegruppering	31
5.3	Forbehold i analysen af ændringen i lønnen.....	32
6.	Referencer.....	34

1. Beskæftigede som mistede deres arbejde

I dette kapitel undersøges det hvor mange personer, som mistede deres arbejde, da den økonomiske krise var på sit højeste i 2. halvår 2008 og i 2009. I forlængelse af det beskrives det også hvilke grupper, der mistede deres arbejde, og hvem der var særligt ramt.

Herefter kigges der på personernes efterfølgende forsørgelsesgrundlag for bl.a. at belyse, hvor mange personer der valgte at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet eller starte på en uddannelse efter, at de mistede deres arbejde.

Sidst i kapitlet analyseres det, hvor mange personer, der er kommet i arbejde igen, ligesom det også undersøges, hvor hurtigt personerne har fundet beskæftigelse.

1.1 Udvikling i beskæftigelsen

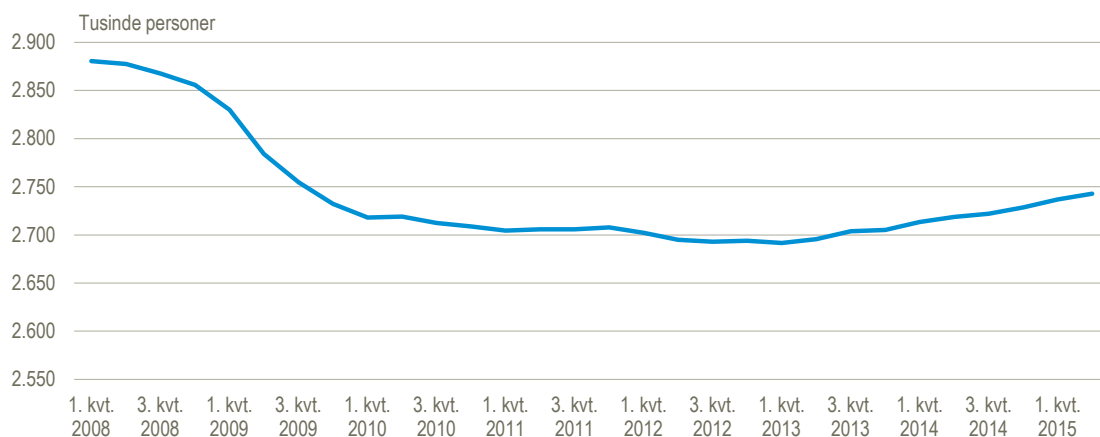
Beskæftigelsen faldt med 5 pct.

Dansk økonomi blev for alvor ramt af den internationale økonomiske krise i 2. halvår af 2008 og i 2009, hvor både den økonomiske aktivitet og beskæftigelsen faldt.

Krisen var på sit højeste i 2. halvdel af 2008 og i 2009, og i denne periode faldt beskæftigelsen med 145.000 personer til at være på lidt over 2.730.000 personer i 4. kv. 2009. Det svarer til et fald i beskæftigelsen på 5 pct.

Fra 2010 til 2012 var beskæftigelsen stort set uændret, dog med en svag faldende tendens. De seneste par år har beskæftigelsen været stigende i takt med den generelle forbedring af dansk økonomi, men niveauet er stadig væsentligt lavere end i 1. halvår 2008.

Figur 1.1 Udvikling i beskæftigelsen, sæsonkorrigeret. 2008 til 2015

Anm.: Udviklingen i beskæftigelsen er fra Danmarks Statistiks arbejdstidsregnskab.

Det var således hovedsageligt i 2. halvår 2008 og i 2009, at beskæftigelsen faldt under den økonomiske krise, og derfor tages der udgangspunkt i denne periode i forbindelse med analyserne i denne analyse.

1.2 Beskæftigede som mistede deres arbejde

159.000 mistede deres arbejde

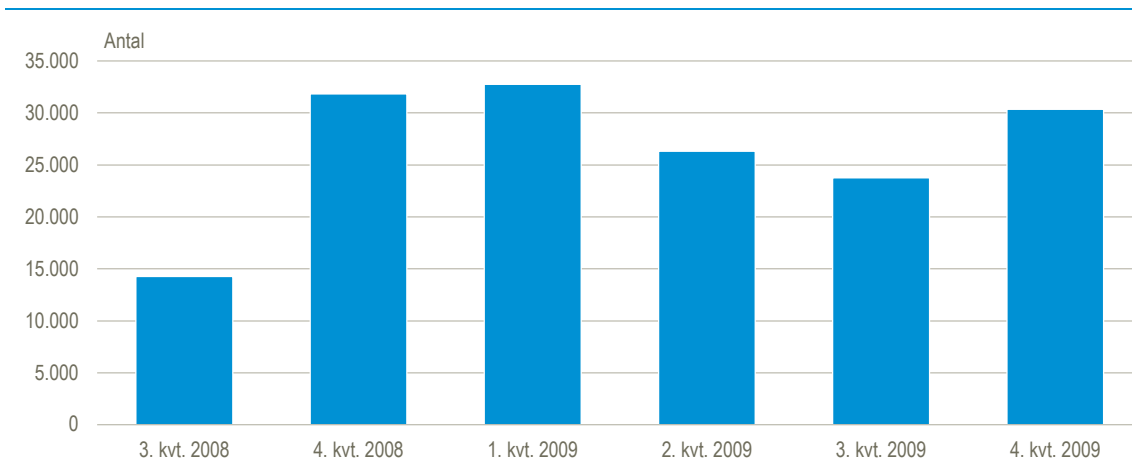
I løbet af 2. halvår 2008 og i 2009 var der lidt under 750.000 personer, som var i arbejde, men måneden efter ikke længere var det. Dette tal dækker over, at nogle personer frivilligt har valgt at stoppe med at arbejde, for eksempelvis at starte på en uddannelse eller trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet for at gå på efterløn eller pension.

Men tallet omfatter også personer, som er blevet afskediget fra deres arbejde. Der findes imidlertid ikke (register-) oplysninger om, hvorvidt personerne uden arbejde er blevet afskediget eller selv har valgt at stoppe med at arbejde. For at sandsynliggøre at personerne er blevet afskediget fra deres arbejde, gælder det i denne analyse, at personerne efterfølgende skal være registreret som arbejdsløse, jf. boks 1.1 på side 7.¹

Ud af de ovenfor omtalte 750.000 personer var der 159.000, som i løbet af 2. halvdel af 2008 og 2009 ikke længere var i beskæftigelse og efterfølgende modtog dagpenge eller kontanthjælp som jobparat. Disse personer defineres som at have mistet deres arbejde.

Antallet af personer, som med denne afgrænsning mistede deres arbejde, var i både 4. kv. 2008 samt 1. og 4. kv. 2009 over 30.000 personer pr. kvartal. Med næsten 33.000 personer var antallet højest i 1. kv. 2009. I 3. kv. 2008, hvor krisen startede, var der ca. 14.000 personer, der mistede deres arbejde.

Figur 1.2 Personer som mistede deres arbejde. 2. halvår 2008 og 2009

Flere mænd end kvinder har mistet arbejdet

Mænd udgjorde 63 pct. af personerne, som mistede deres arbejde, mens kvinder udgjorde 37 pct. Til sammenligning udgjorde mænd 52 pct. af samtlige beskæftigede, mens 48 pct. af samtlige beskæftigede var kvinder. Det var således i højere grad mænd end kvinder, som mistede deres arbejde i denne periode.²

Lidt under 4 ud af 10 personer, som mistede deres arbejde, var 25-39 år, hvorimod lidt over 3 ud af 10 af samtlige beskæftigede var 25-39 år. De 25-39-årige var således overrepræsenteret blandt de personer, som mistede deres arbejde.

Omvendt var der relativt færre personer over 60 år eller under 25 år, som mistede arbejdet. Disse to aldersgrupper udgjorde 15 pct. af personerne med mistet arbejde, mod 23 pct. af samtlige beskæftigede.³

Hovedparten af personerne, som mistede deres arbejde, var af dansk oprindelse. Således var næsten 9 ud af 10 personer af dansk oprindelse, mens indvandrere og efterkommere udgjorde 11 pct. af de personer, der mistede deres arbejde. Indvandrere og efterkommere havde dog en større sandsynlighed end personer med dansk oprindelse for at miste deres job. Således udgjorde indvandrere og efterkommere kun 8 pct. af samtlige beskæftigede.

¹ Personer, som mister deres arbejde, men ikke overgår til arbejdsløshed, er således ikke med i den population, der analyseres.

² Samtlige beskæftigede er opgjort d. 1. april 2009, hvilket er midt i analyseperioden 2. halvår 2008 til 2009. Der er kun udvalgt personer, som på dette tidspunkt har haft tre måneders sammenhængende beskæftigelse. Det skyldes, at der i forbindelse med udvælgelsen af personer, som mistede deres arbejde, ligeledes er indlagt en betingelse om, at de skal have været i beskæftigelse i tre sammenhængende måneder. Alle baggrundoplysninger for de beskæftigede er opgjort 1. april 2009.

³ Forskellene i aldersfordelingen for samtlige beskæftigede og personerne, som mistede deres arbejde, kan være påvirket af, at alderen er opgjort på forskellige tidspunkter. Således er alderen for samtlige beskæftigede opgjort d. 1. april 2009, mens alderen for personer med mistet arbejde er opgjort den sidste dag i arbejdet.

Ca. 13 pct. af de personer, som mistede deres job, boede i Nordjylland. Hermed er personer fra Nordjylland overrepræsenteret blandt personerne med mistet arbejde, da nordjyder udgjorde 10 pct. af samtlige beskæftigede.

Til gengæld er der relativt færre personer fra Københavns by, Københavns omegn og Nordsjælland, der mistede deres arbejde. Således udgjorde personer bosiddende i Stor-københavn og Nordsjælland 25 pct. af personerne, som mistede deres arbejde mod 30 pct. af samtlige beskæftigede.

Tabel 1.1 Alle beskæftigede og personer der mistede deres arbejde. Procentvis fordelt på grupper

	Alle beskæftigede	Mistet arbejde
	pct.	pct.
Kvinde	48	37
Mand	52	63
Under 25 år	14	12
25-29 år	8	12
30-39 år	23	27
40-49 år	25	25
50-59 år	21	21
Over 60 år	9	3
Dansk oprindelse	92	89
Indvandrere	7	10
Efterkommere	1	1
Byen København	13	12
Københavns omegn	9	7
Nordsjælland	8	6
Østsjælland	4	4
Vest- og Sydsjælland	10	12
Fyn	8	10
Syddjylland	13	13
Østjylland	15	15
Vestjylland	8	8
Nordjylland	10	13
Bornholm	1	1
Landbrug mv.	3	2
Industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed	13	23
Bygge og anlæg	6	17
Handel og transport mv.	24	25
Information og kommunikation	4	3
Finansiering og forsikring	3	1
Ejendomshandel og udlejning	1	1
Erhvervsservice	10	12
Off. admin., undervisning og sundhed	31	13
Kultur, fritid og anden service	4	3
Uoplyst aktivitet	0	0

Det var i højere grad personer ansat i *industrien* samt *bygge- og anlæg*, som mistede deres arbejde. Personer ansat i disse to brancher udgjorde 4 ud af 10 personer, der mistede deres beskæftigelse, mens kun 2 ud af 10 af samtlige beskæftigede var ansat i *industrien* samt *bygge- og anlæg*.

Personer ansat i *offentlig administration, undervisning og sundhed* var omvendt i mindre grad påvirket af den økonomiske krise i 2. halvår 2008 og 2009. Således udgjorde beskæftigede i denne branche ca. 31 pct. af samtlige beskæftigede, hvorimod de kun udgjorde 13 pct. af personerne, som mistede deres job.

Årsagen til at ansatte i *offentlig administration, undervisning og sundhed* er underrepræsenteret blandt personerne med mistet arbejde, er bl.a., at den offentlige beskæftigelse var stigende

frem til midten af 2010, og først herefter begyndte beskæftigelsen at falde i denne branche-gruppe.

I boks 1.1 er det nærmere beskrevet, hvordan personer, der mistede deres arbejde, er opgjort.

Boks 1.1 Opgørelse af personer som mistede deres arbejde

Opgørelsen af personer, der mistede deres arbejde, tager udgangspunkt i personer, som i løbet af 2. halvår 2008 og 2009 havde været uden ordinær beskæftigelse (inkl. midlertidigt fravær fra beskæftigelse) i minimum en måned, men umiddelbart forinden havde været i ordinær beskæftigelse (inkl. midlertidigt fravær fra beskæftigelse) i tre sammenhængende måneder. Midlertidigt fravær er bl.a. syge- eller barselsfravær fra beskæftigelse.

Der kigges kun på første gang personen overgår til at være uden beskæftigelse. Desuden kigges der kun på personer, der bor i Danmark, ligesom kun personernes primære status (dvs. primære tilknytning til arbejdsmarkedet) tages i betragtning.

Der findes ikke oplysninger om, hvorvidt personerne er blevet afskediget fra sit arbejde eller frivilligt har valgt at stoppe for eksempelvis at starte på en uddannelse eller trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet mv. For at sandsynliggøre at personerne har mistet deres arbejde, indlægges derfor en betingelse om, at personerne skal være overgået til arbejdsløshed. Arbejdsløshed dækker her over både passive og aktiverede dagpengemodtagere eller jobparate kontanthjælpsmodtagere, dog ekskl. personer i løntilskud. Desuden er det en betingelse, at personerne i minimum 16 ud af 30 dage efter ophøret af beskæftigelse har været arbejdsløse.

Det skal bemærkes, at denne fremgangsmåde betyder, at personer, der selv har valgt at stoppe med at arbejde og herefter overgået til dagpenge eller kontanthjælp, også er med i opgørelsen. Eftersom der ikke haves oplysninger om, hvorvidt personerne er blevet afskediget eller selv har valgt at stoppe med at arbejde, kan der imidlertid ikke tages højde for dette.

1.3 Efterfølgende forsørgelsesgrundlag

Mange fortsat arbejdsløse efter tre måneder

Som nævnt ovenfor, var der 159.000 personer, som i løbet af 2. halvår 2008 og i 2009 mistede deres arbejde og overgik til dagpenge og kontanthjælp (som jobparate). Kigger man på deres forsørgelsesgrundlag 3 måneder efter, at de mistede deres arbejde, var 6 ud af 10 personer arbejdsløse, mens lidt over hver fjerde var kommet i arbejde.⁴ Under 1 pct. var i støttet beskæftigelse, hvilket bl.a. omfatter ansættelse med løntilskud og fleksjob.

Omkring 2 pct. var i gang med en uddannelse, mens under 1 pct. af de beskæftigede, som mistede deres arbejde, havde trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet. Tilbagetrækning omfatter her førtidspension, efterløn, fleksydelse, folkepension og anden pension.

Ca. 9 pct. var overgået til kategorien "Øvrig", som bl.a. omfatter ikke-jobparate kontanthjælpsmodtagere, personer i vejledning og opkvalificering, ledighedsydelse samt såkaldte "øvrige uden for arbejdsstyrken". Øvrige uden for arbejdsstyrken er personer, der hverken er i beskæftigelse, modtager offentlig forsørgelse eller er under uddannelse.

Tabel 1.2 Forsørgelsesgrundlag efter 3 måneder for personer, som mistede deres arbejde

	pct.
Beskæftigede	27
Støttet beskæftigelse	<1
Arbejdsløse (bruttoledige)	60
Personer under uddannelse	2
Tilbagetrækning fra arbejdsstyrke	<1
Øvrige	9
I alt	100

⁴ I denne opgørelse kigges der på personernes forsørgelsesgrundlag 3 måneder efter, at de mistede deres arbejde. I opgørelsen er der således ikke taget højde for, hvor lang tid personerne er i beskæftigelse mv.

Jo længere tid der går efter, at personerne mistede deres arbejde, jo flere personer finder arbejde igen.

Som nævnt, var lidt over hver fjerde svarende til 43.000 personer i arbejde tre måneder efter, at de mistede deres arbejde. Efter seks måneder var 43 pct. i arbejde. Det tal stiger støt, og efter fire år var 97.000 personer eller 61 pct. af personerne, der mistede deres arbejde, i beskæftigelse.⁵ Derudover var også ca. 2 pct. i støttet beskæftigelse fire år efter, at de mistede deres arbejde.

Omvendt falder antallet af personer, som var ledige, med tiden. Tre måneder efter personerne mistede deres arbejde, var 6 ud af 10 arbejdsløse, mens 3 ud af 10 var ledige et år efter, at de mistede deres arbejde. Efter 4 år var 22.000 personer svarende til 14 pct. arbejdsløse.

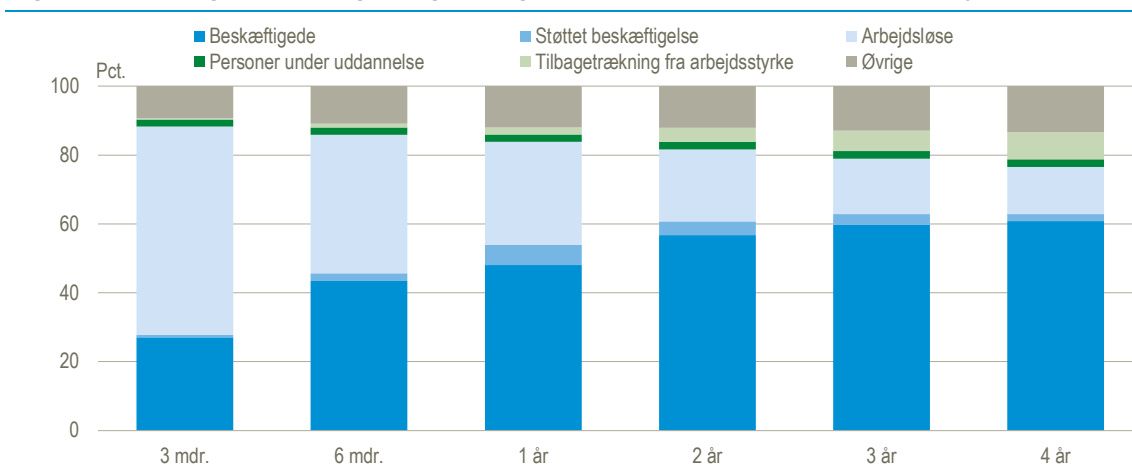
Det skal bemærkes, at udviklingen dækker over, at personerne kan "gå ind og ud" af arbejdsløshed. En person kan eksempelvis have forladt ledighedskøen efter et år, men tre år senere igen blive ledig. Det er således ikke et udtryk for, at 14 pct. af personerne, som mistede deres arbejde, har været ledige i fire sammenhængende år.

Andelen af personer, som vælger at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet, stiger med tiden. Sådan vil det altid være, og for dem, der mistede deres job i 2. halvår 2008 og i 2009, var det 700 personer, svarende til mindre end 1 pct., der havde trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet tre måneder efter, at de mistede deres job. Dette var steget til næsten 13.000 personer eller 8 pct. efter fire år. Omkring 1 ud af 13 personer, som mistede deres arbejde i 2. halvår 2008 og 2009, havde således fire år senere trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet.

Omkring 3.500 personer eller 2 pct. var i gang med en uddannelse tre måneder efter, at de mistede deres arbejde. Denne andel har ligget stabilt i årene efter, at personerne mistede arbejdet.

Andelen af personer, som var overgået til kategorien "Øvrig", steg lidt i årene efter personerne mistede deres arbejde, således at 13 pct. eller 21.000 personer fire år senere var overgået til denne kategori, jf. figur 1.3.

Figur 1.3 Efterfølgende forsørgelsesgrundlag for personer, som mistede deres arbejde

I figuren ovenfor ses der på hvor mange personer, som eksempelvis er i beskæftigelse på en bestemt dag f.eks. 1, 2 eller 3 år efter de mistede deres arbejde. Denne opgørelse tager imidlertid ikke højde for, at nogle personer kan være i arbejde efter 2½ år eller 3½ år, men ikke efter 3 år.

For at tage højde for dette, kan man i stedet opgøre fra det tidspunkt, hvor personerne mistede deres arbejde, og indtil personerne finder arbejde igen.⁶ Med denne opgørelse, som foretages i næste afsnit, vil der være flere beskæftigede, da der ikke kigges på nogle bestemte dage.

⁵ Arbejdsmarkedsregnskabet har oplysninger om befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet i perioden 2008 til 2013. For personer, som mistede deres arbejde i slutningen af 2009, er det således ikke muligt at belyse det efterfølgende forsørgelsesgrundlag længere end 4 år senere.

⁶ Der kan dog maksimalt kigges frem til slutningen af 2013, da arbejdsmarkedsregnskab kun dækker perioden 2008 til 2013.

1.4 Hvor mange er kommet i arbejde igen?

De fleste i arbejde igen, men nogle kun kortvarigt i beskæftigelse

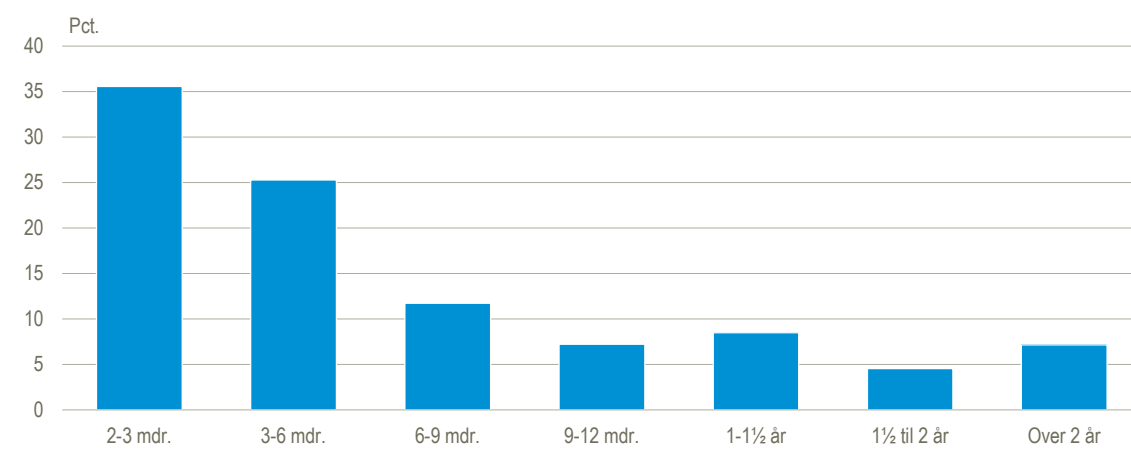
Ud af de 159.000 personer, som mistede deres arbejde i 2. halvår 2008 og 2009, havde 148.000 personer fundet arbejde i kortere eller længere tid inden udgangen af 2013. Det svarer til ca. 93 pct. af samtlige personer med mistet arbejde.

En stor del af personerne, som mistede deres arbejde, fandt relativt hurtigt arbejde igen. Ud af de 148.000 personer havde 36 pct. fundet arbejde inden for 2-3 måneder, mens yderligere 25 pct. havde gjort det inden for 3-6 måneder.⁷ Det svarer til, at 6 ud af 10 personer havde fundet et nyt job inden for et halvt år.

Ca. 19 pct. af personerne havde fundet arbejde inden for ½-1 år, mens det for 20 pct. af de personer, der fandt et job igen, tog over et år at finde arbejde igen, jf. figur 1.4.

Der er ikke forskel på, hvornår i kriseperioden personerne mistede deres arbejde og hvor hurtigt de fandt arbejde igen. Således fandt personer, der mistede deres job i 3. kv. 2008 til 1. kv. 2009, i gennemsnit arbejde lige så hurtigt som personer, der mistede deres job i 2. kv. 2009 til 4. kv. 2009.

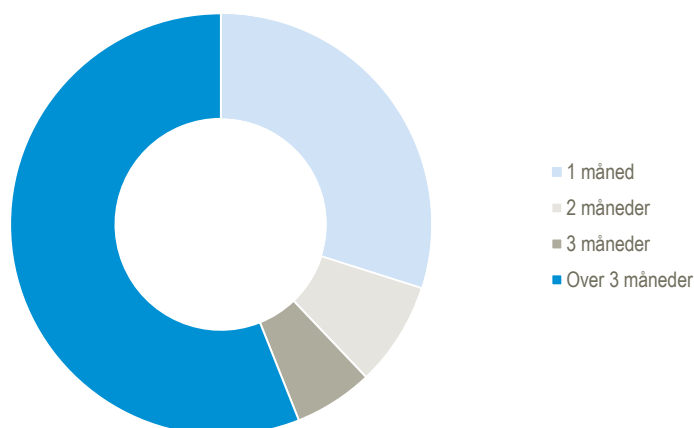
Figur 1.4 Tid indtil nyt arbejde for personer, som mistede deres arbejde, men fandt arbejde igen

Næsten alle personerne, der mistede deres arbejde, havde således fundet arbejde igen inden udgangen af 2013, men nogle var kun i beskæftigelse i kort tid.

Således varede det første job for 3 ud af 10 personer, der var kommet i beskæftigelse, kun op til en måned. Og omkring 14 pct. havde fundet et arbejde, der varede mellem 2-3 måneder. 56 pct. svarende til knap 83.000 personer havde været i beskæftigelse i mere end 3 måneder, jf. figur 1.5.

⁷ Eftersom der er indlagt en betingelse om, at personer i en måned efter, at de mistede deres arbejde, ikke må være i beskæftigelse (se boks 1.1 for yderligere herom), er det tidligst tidspunkt, hvor personerne kan finde beskæftigelse, efter en måned. Tid indtil nyt arbejde regnes fra første dag efter, at personerne mistede deres arbejde og frem til første dag i det nye arbejde, som således er med i denne opgørelse.

Figur 1.5 Varighed af det første nye beskæftigelsesforløb for personer, der er kommet i arbejde igen

Det skal bemærkes, at der i forbindelse med ovenstående opgørelse kun kigges på *første* gang personerne finder ordinær beskæftigelse, jf. boks 1.2. Det kan således være, at personerne, som i første omgang kun fandt kortvarigt beskæftigelse, i et eventuelt senere job var beskæftiget i længere tid.

Boks 1.2. Opgørelse af personer som havde fundet arbejde igen

Opgørelsen af personer, der havde fundet arbejde igen, tager udgangspunkt i de 159.000 personer, som mistede deres arbejde i 2. halvår 2008 og 2009, jf. boks 1.1 på side 7.

Blandt disse personer udvælges alle personer, som efterfølgende havde fundet arbejde og hvor det første job varede mere end tre måneder. Det svarer til 83.000 personer. Arbejdsmarkedsregnskabet, som er datagrundlaget for denne analyse, går frem til udgangen af 2013. Det betyder, at personer, der fandt beskæftigelse i 4. kv. 2013, ikke vil kunne nå at have tre måneders beskæftigelse, og således ikke kan inddrages i analysen. Dette drejer sig om godt 100 personer.

Der kigges kun på første gang personerne finder ordinær beskæftigelse, ligesom der kun kigges på personer, der bor i Danmark, samt personernes primære status på arbejdsmarkedet.

I resten af denne analyse tages der udgangspunkt i de 83.000 personer, som var i kommet arbejde i mere end 3 måneder.

2. Mobilitet på arbejdsmarkedet

Hvor mange personer har fundet arbejde i en ny branche, og hvor mange personer arbejder på samme færdighedsniveau, som de gjorde tidligere? Det er nogle af de spørgsmål, der besvares i dette kapitel.

Kapitlet analyserer således mobiliteten på arbejdsmarkedet blandt de personer, som mistede deres arbejde, men fandt beskæftigelse igen. Og i den forbindelse kigges der også på, om personerne har opkvalificeret sig, samt om pendlingsmønstret har ændret sig.

Det undersøges desuden hvilke grupper, der er skiftet til en ny branche, ligesom det belyses, om der er sammenhæng mellem brancheskift og det færdighedsniveau, man arbejder på i det nye job.

2.1 Arbejde i samme branche som tidligere?

38 pct. vendt tilbage til samme branche

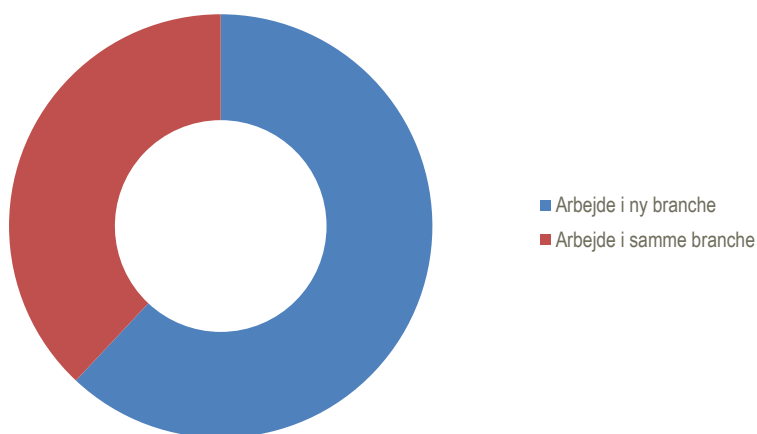
I dette afsnit analyseres det om de personer, der mistede deres job, men efterfølgende kom i beskæftigelse igen, har fået arbejde i samme branche, som de tidligere arbejdede i, eller om de har skiftet branche.

Ud af de 159.000 personer, som mistede deres arbejde i 2. halvår 2008 og 2009, var der 83.000 personer, som havde fundet arbejde i form af et ordinært job (dvs. ekskl. støttet beskæftigelse), der varede mere end tre måneder. I resten af denne analyse tages der udgangspunkt i disse 83.000 personer.

Blandt de 83.000 personer havde godt 31.000 personer, svarende til 38 pct., fundet beskæftigelse i samme branche som deres tidligere job. Godt 51.000 personer eller 62 pct. havde derimod fundet arbejde i en ny branche, jf. figur 2.1.⁸

Om personerne er vendt tilbage til samme branche, som de tidligere arbejdede i, er opgjort på baggrund af en 127-branchegruppering, hvilket er en relativ detaljeret brancheinddeling.⁹

Figur 2.1 Personer, som havde fundet arbejde igen, fordelt på om de arbejder i samme branche som tidligere

⁸ Personernes branche er opgjort den sidste dag i det tidligere arbejde og første dag i det nye arbejde. Personer, hvor branchen er uoplyst i det tidligere og/eller nye job, er ikke med i opgørelsen i dette afsnit.

⁹ I stedet for 127-branchegrupperingen kan brancheskift også opgøres ud fra en 36-gruppering. Med 36-gruppering er der 52 pct., der har fundet arbejde i en ny branche, mens 48 pct. er vendt tilbage til samme branche som tidligere, jf. bilag 5.2.

Mange vender tilbage til landbruget og byggeriet

Tabel 2.1 viser, om personerne har skiftet branche eller ej fordelt på en 9-branche-gruppering. Det skal bemærkes, at selvom tallene er vist på en 9-gruppering, er opgørelsen, om personerne er vendt tilbage til samme branche, som de tidligere arbejdede i, foretaget på baggrund af en 127-gruppering.¹⁰

Det er særligt inden for *landbrug, skovbrug og fiskeri* samt *bygge og anlæg*, hvor relativt mange har fået arbejde i samme branche. Således var der hhv. 62 pct. og 58 pct., der igen fik arbejde i disse to brancher. Til sammenligning var det i gennemsnit 38 pct., der vendte tilbage til den branche, de tidligere var beskæftiget i.

Med 49 pct. var der inden for *kultur, fritid og anden service* også mange personer, som vendte tilbage til denne branche.

Finansiering og forsikring samt *information og kommunikation* var de to brancher, hvor relativt færrest vendte tilbage til samme branche, som de tidligere var beskæftiget i. Disse to brancher havde derimod den største andel af personer, som skiftede til en ny branche. Ca. 81 pct. og 75 pct. af personerne, som tidligere arbejdede inden for hhv. *finansiering og forsikring* eller *information og kommunikation*, fandt arbejde i en ny branche.

Inden for *industri, handel og transport mv.* samt *ejendomshandel og udlejning* var der ligeledes mange personer, som fandt arbejde i en ny branche, jf. tabel 2.1.

Tabel 2.1 Personer, som havde fundet arbejde igen, fordelt på den branche (9-grp) de tidligere arbejdede i og efter om det nye arbejde var i en ny eller samme branche

	Arbejde i ny branche	Arbejde i samme branche
	pct.	pct.
Landbrug, skovbrug og fiskeri	38	62
Industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed	74	26
Bygge og anlæg	42	58
Handel og transport mv.	69	31
Information og kommunikation	75	25
Finansiering og forsikring	81	19
Ejendomshandel og udlejning	69	31
Erhvervsservice	63	37
Offentlig administration, undervisning og sundhed	58	42
Kultur, fritid og anden service	51	49
I alt	62	38

Mænd vender i højere grad tilbage til deres tidligere branche

Hvis man kigger på personernes demografiske baggrund, ses det, at mænd i lidt højere grad end kvinder vendte tilbage til samme branche, som de tidligere arbejdede i. 41 pct. af mændene mod 33 pct. af kvinderne fik således arbejde i samme branche, som de tidligere arbejdede i.

Med hhv. 52 pct. og 44 pct. var der relativt flere 60+årige samt 50-59-årige, der vendte tilbage til den branche, som de tidligere arbejdede i. Derimod var der relativt flere unge under 25 år, som var skiftet til en ny branche.

Indvandrere er med 41 pct. i lidt større omfang end gennemsnittet vendt tilbage til deres tidligere branche, mens efterkommere i højere grad end gennemsnittet har fundet et job i en ny branche. Efterkommere i Danmark er stadig forholdsvis unge, og derfor skal dette også ses i sammenhæng med, at unge i højere grad skiftede til en ny branche.

¹⁰ Det skal bemærkes, at der er forskel på, hvor detaljeret brancheinddelingen er inden for de 9 hovedbrancher. Eksempelvis er *industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed* underopdelt i 45 127-brancher, mens *offentlig administration, undervisning og sundhed* er underopdelt i 10 127-brancher. Disse forskelle kan påvirke resultaterne, og derfor skal sammenligningen på tværs af brancher tolkes med forsigtighed.

I forhold til landsgennemsnittet på 38 pct. vendte personer, som boede på Bornholm, i Nordjylland, Vestjylland, Fyn samt Vest- og Sydsjælland i lidt højere grad tilbage til den branche, som de tidligere arbejdede i. Derimod var der relativt flere i Storkøbenhavn, Nordsjælland, Østsjælland, Syddanmark og Østjylland, der skiftede til en ny branche.

Forskellene på tværs af køn, alder, etnicitet og landsdele kan bl.a. skyldes, at nogle grupper arbejder i bestemte brancher, således at forskellene afspejler forskelle i branchesammensætningen.

F.eks. arbejder forholdsvis mange mænd i *bygge og anlæg*. *Bygge og anlæg* er en af de brancher, hvor relativt mange personer er vendt tilbage til samme branche som de tidligere arbejdede i. Så når eksempelvis mænd i højere grad end kvinder er vendt tilbage til deres tidligere branche, skal det ses i sammenhæng med hvilke brancher mænd arbejder i.

Tabel 2.2 Personer, som havde fundet beskæftigelse igen, fordelt på køn, alder, etnicitet, område og efter om det nye arbejde var i en ny eller samme branche

	Arbejde i ny branche		Arbejde i samme branche	
		pct.		pct.
Kvinde		67		33
Mand		59		41
Under 25 år		66		34
25-29 år		64		36
30-39 år		64		36
40-49 år		62		38
50-59 år		56		44
Over 60 år		48		52
Dansk oprindelse		62		38
Indvandrere		59		41
Efterkommere		67		33
Byen København		64		36
Københavns omegn		68		32
Nordsjælland		65		35
Østsjælland		66		34
Vest- og Sydsjælland		58		42
Fyn		60		40
Syddanmark		64		36
Østjylland		64		36
Vestjylland		61		39
Nordjylland		56		44
Bornholm		48		52
I alt		62		38

2.2 Arbejde på samme færdighedsniveau som tidligere?

77 pct. arbejder på samme færdighedsniveau

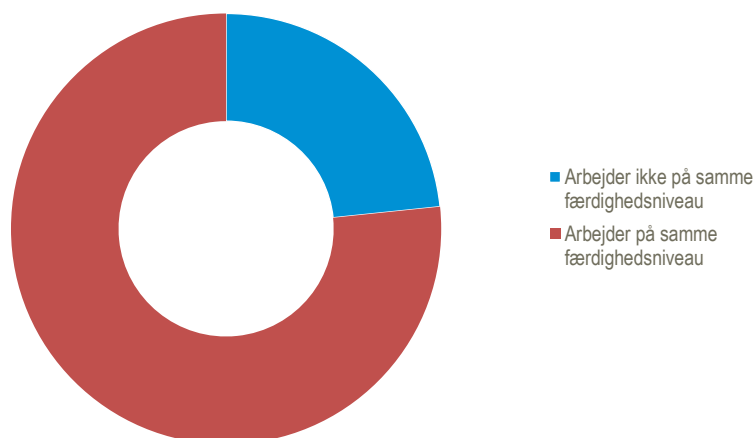
I det følgende analyseres det om personerne, der mistede deres arbejde, men efterfølgende er kommet i beskæftigelse igen, fortsat arbejder på samme færdighedsniveau, som de gjorde i deres tidligere arbejde.

Blandt de personer, som mistede deres arbejde i 2. halvår 2008 og 2009, men efterfølgende havde fundet arbejde, der varede mere end 3 måneder, arbejdede 77 pct. på samme færdighedsniveau som de gjorde i deres tidligere job, mens ca. 23 pct. arbejdede på et andet færdighedsniveau, end de gjorde i deres forrige job, jf. figur 2.2.¹¹

¹¹ Personernes færdighedsniveau er opgjort den sidste dag i det gamle arbejde og første dag i det nye arbejde.

I boks 2.1 på side 15 er det beskrevet, hvordan det er opgjort om personerne arbejder på samme færdighedsniveau som tidligere. Det skal bemærkes, at opgørelsen er behæftet med ekstra usikkerhed som følge af ændret fagklassifikation.

Figur 2.2 Personer, som havde fundet arbejde igen, fordelt på om de arbejder på samme færdighedsniveau som tidligere

Det er særligt personer, som tidligere arbejdede på grundniveau, der arbejder på samme færdighedsniveau som tidligere.¹² Blandt personer med arbejde, der forudsætter viden på grundniveau, var der 83 pct., som i både deres tidligere og nye job arbejdede på dette niveau.

Personer, der tidligere arbejdede med ledelsesarbejde eller arbejde, der forudsætter viden på mellemniveau, var nogle af de grupper, som i højere grad arbejdede på et nyt færdighedsniveau sammenlignet med deres tidligere job. Ca. 54 pct. og 35 pct. af personerne, som tidligere arbejdede med hhv. ledelsesarbejde eller arbejde, der forudsætter viden på mellemniveau, havde fået arbejde på et nyt færdighedsniveau. Gennemsnittet var på 23 pct., jf. tabel 2.3.

Tabel 2.3 Personer, som havde fundet arbejde igen, fordelt på det færdighedsniveau de tidligere arbejdede i

	Arbejder ikke på samme færdighedsniveau	Arbejder på samme færdighedsniveau
	pct.	pct.
Ledelsesarbejde	54	46
Arbejde, der forudsætter viden på højeste niveau	25	75
Arbejde, der forudsætter viden på mellemniveau	35	65
Arbejde, der forudsætter viden på grundniveau	17	83
Andet arbejde	25	75
Selvstændige og medarbejdende ægtefæller	53	47
I alt	23	77

Personer, der tidligere havde ledelsesarbejde eller arbejdede på mellemniveau, var således nogle af de grupper, som i højere grad arbejdede på et nyt færdighedsniveau. I tabel 2.4 ses hvilket færdighedsniveau personer, som ikke længere arbejdede med ledelsesarbejde eller arbejdede på mellemniveau, arbejdede på i deres nye job. Det ses bl.a., at disse personer i overvejende grad arbejdede på et lavere niveau end tidligere.

Lidt over halvdelen af de personer, som tidligere havde ledelsesarbejde, arbejdede i stedet på højeste eller mellemniveau. Desuden var omkring hver tredje beskæftiget på grundniveau, mens 16 pct. arbejdede med "andet arbejde" (dvs. f.eks. rengøringsarbejde), som selvstændige eller som medarbejdende ægtefæller.

¹² Grundniveau er her defineret som almindeligt kontor- og kundeservicearbejde, service- og salgsarbejde, arbejde inden for landbrug, skovbrug og fiskeri ekskl. medhjælp, håndværkspræget arbejde samt operatør- og monteringsarbejde samt transportarbejde.

Blandt de personer, der tidligere arbejdede på mellemniveau, havde næsten 3 ud af 10 fundet arbejde på ledelses- eller højeste niveau, mens lidt over 7 ud af 10 havde fundet arbejde på grundniveau, "andet arbejde", som selvstændige eller medarbejdende ægtefæller.

Tabel 2.4 Nyt færdighedsniveau for personer, som tidligere arbejdede med ledelsesarbejde eller arbejde på mellemniveau, men ikke længere arbejdede på disse færdighedsniveauer

	Tidligere arbejde	
	Ledelsesarbejde	Arbejde, der forudsætter viden på mellemniveau
	pct.	pct.
Nyt arbejde:		
Ledelsesarbejde	•	6
Arbejde, der forudsætter viden på højeste niveau	21	22
Arbejde, der forudsætter viden på mellemniveau	30	•
Arbejde, der forudsætter viden på grundniveau	33	55
Andet arbejde	8	10
Selvstændige og medarbejdende ægtefæller	8	7
I alt	100	100

Samme branche og samme færdighedsniveau

Personer, der havde fundet arbejde i samme branche, som de tidligere arbejdede i, arbejder i højere grad på samme færdighedsniveau som tidligere end personer, der var skiftet til en ny branche.

Således arbejder 91 pct. af de personer, der fandt beskæftigelse i samme branche, som de tidligere arbejdede i, på samme færdighedsniveau som i deres tidligere job. Blandt de personer, der var skiftet til en ny branche, er det derimod kun 68 pct., der arbejder på samme færdighedsniveau som i deres tidligere arbejde. 32 pct. arbejder på et andet færdighedsniveau i forhold til, hvad de gjorde i deres forrige job, hvilket er højere end gennemsnittet, jf. tabel 2.5.

Tabel 2.5 Personer, som havde fundet arbejde igen, fordelt på om de arbejder i samme branche og på samme færdighedsniveau som tidligere

	Arbejder ikke på	Arbejder på
	samme færdighedsniveau	samme færdighedsniveau
	pct.	pct.
Arbejde i ny branche	32	68
Arbejde i samme branche	9	91
I alt	23	77

Boks 2.1 Opgørelse af færdighedsniveau på baggrund af DISCO-koder

Personernes færdighedsniveau er opgjort på baggrund af såkaldte DISCO-koder. DISCO er den danske version af den internationale fagklassifikation, International Standard Classification of Occupations (ISCO), som udarbejdes af International Labour Organisation (ILO).

DISCO-koderne blev senest revideret i 2011. I forhold til arbejdsmarkedsregnskabet, som er datagrundlaget til denne analyse, betyder det, at DISCO-koderne for 2008 og 2009 følger ISCO-88, mens DISCO-koderne fra 2010 og frem følger ISCO-08. De 10 hovedgrupper på højeste niveau i ISCO-08-strukturen er i store træk de samme, som blev anvendt i ISCO-88. Dog er navnene på nogle af hovedgrupperne ændret en smule, så de tydeligere beskriver gruppernes indhold, og nogle faggrupper er flyttet fra en hovedgruppe til en anden.

Overgangen til ISCO-08 betød bl.a., at antallet af lønmodtagere på højeste niveau steg, mens antallet af lønmodtagere på mellemniveau faldt. Af større personalegrupper, som skifter fra mellemniveau til højeste niveau, kan nævnes alt pædagogiske arbejde, en del sygeplejerskearbejde og en del arbejde inden for den finansielle sektor, jf. Danmarks Statistik (2013). For at sikre en vis sammenlignelse mellem 2008-2009 og 2010-2013 bliver disse personalegrupper i denne analyse dog placeret blandt lønmodtagere på mellemniveau i 2010-2013.

Personernes færdighedsniveau inddeles i 7 kategorier på baggrund af deres DISCO-hovedgruppe og/eller socioøkonomiske status:

1. Ledelsesarbejde (hovedgruppe 1)
2. Arbejde, der forudsætter viden på højeste niveau (hovedgruppe 2)
3. Arbejde, der forudsætter viden på mellemniveau (hovedgruppe 3)
4. Arbejde, der forudsætter viden på grundniveau (hovedgruppe 4-8)
5. Andet arbejde (hovedgruppe 9)
6. Selvstændige og medarbejdende ægtefæller (på baggrund af socioøkonomisk status)
7. Uoplyst færdighedsniveau

Personer, som arbejder med militært arbejde (hovedgruppe 0), bliver inddelt i ovennævnte kategorier på baggrund af deres socioøkonomiske status. Om personerne har skiftet færdighedsniveau, vurderes ud fra ovenstående kategorier. Personer, hvor færdighedsniveauet er uoplyst i det tidligere job og/eller det nye job, er ikke med i opgørelsen i dette afsnit.

Selvom hovedgrupperne i høj grad er de samme, samt at der foretages en konvertering af større personalegrupper, skal sammenligningerne og resultaterne i dette afsnit tolkes med forsigtighed, da resultaterne er behæftet med usikkerhed som følge af ændringer i fagklassifikationen. Hertil kommer, at DISCO-koderne generelt er behæftet med usikkerhed, bl.a. som følge af at DISCO-koderne kan vedrøre et tidligere job og således ikke det analyserede job.

2.3 Fået ny uddannelse?

500 personer med en højere uddannelse

Nogle af de personer, som mistede deres arbejde, kan have valgt at opkvalificere sig for at øge deres chancer for at finde arbejde igen. I dette afsnit undersøges det derfor, om personerne, der mistede deres arbejde, men efterfølgende havde fundet beskæftigelse, har fået en ny, højere uddannelse inden de kom i arbejde igen.

Ud af de 83.000 personer, som mistede deres arbejde, men efterfølgende havde fundet arbejde, der varede mere end 3 måneder, var der kun omkring 550 personer, der havde fået en ny højest fuldført uddannelse inden de startede i deres nye job.¹³

Blandt de 550 personer med en ny uddannelse, havde 500 personer fået en uddannelse på et højere niveau. De resterende personer havde fået en ny uddannelse, men på samme niveau.

De 500 personer med en højere uddannelse udgør 0,6 pct. af personerne, som mistede deres arbejde, men efterfølgende kom i beskæftigelse igen. Det er således relativt få personer, som har fået en ny, højere uddannelse, jf. tabel 2.6.¹⁴

Tabel 2.6 Personer, som havde fundet arbejde igen, fordelt på om de har eller ikke fået en højere uddannelse

	personer	pct.
Ikke fået højere uddannelse	82.200	99,4
Fået højere uddannelse	500	0,6
I alt	82.700	100

Det tager noget tid at få en ny uddannelse, og derfor har personer med en ny, højere uddannelse også været uden arbejde i længere tid.

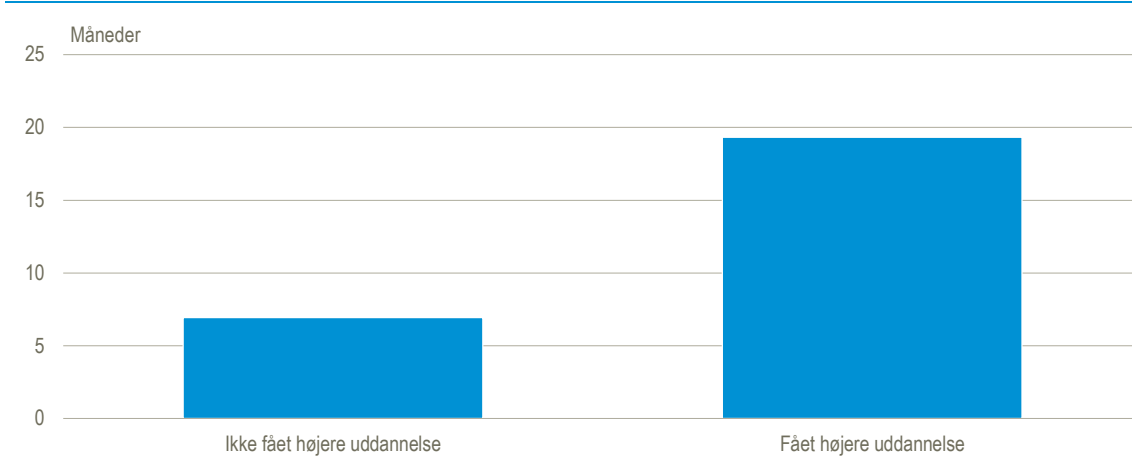
¹³ Til at opgøre om personerne har fået en ny uddannelse anvendes en 8-cifret uddannelseskode.

¹⁴ Selvom relativt få personer har fået en højere uddannelse gennem det ordinære uddannelsessystem, kan en del personer også have gennemført en række vejlednings- og opkvalificeringskurser mv. i beskæftigelsessystemet. Disse kurser mv. er ikke medtaget i analysen, som kun kigger på uddannelse i det ordinære uddannelsessystem.

Personer, der har fået en højere uddannelse, har i gennemsnit været uden arbejde i lidt over 19 måneder, mens personer, der ikke har fået en højere uddannelse, i gennemsnit var uden arbejde i 7 måneder, jf. figur 2.3.

Det lave antal personer med en ny, højere uddannelse skal bl.a. ses i sammenhæng med, at personerne, der ikke havde fået en højere uddannelse, i gennemsnit havde været uden arbejde i en forholdsvis kort periode på 7 måneder. Eftersom personerne relativt hurtigt fandt arbejde igen, kan det have betydet, at personerne ikke i samme grad havde overvejet andre alternativer til jobsøgning såsom at starte på en uddannelse.

Figur 2.3 Tid indtil nyt arbejde for personer, som ikke har eller har fået en højere uddannelse

Personer, der tidligere havde en erhvervsfaglig uddannelse som den højest fuldførte uddannelse, udgør med 23 pct. den største andel blandt personerne, der har opnået en højere uddannelse. Herefter følger personer med en grundskole eller bachelor uddannelse med 20 hhv. 19 pct.

Personer, der havde en grundskole eller erhvervsfaglig uddannelse, er dog underrepræsenteret blandt personerne, der havde fået en ny, højere uddannelse. Således udgør personer med en grundskole eller erhvervsfaglig uddannelse 75 pct. af personerne, som ikke har fået en højere uddannelse, mens de udgør 43 pct. af personerne med en højere uddannelse.

Personer med en bachelor uddannelse er derimod overrepræsenteret blandt personerne, der fik en ny, højere uddannelse. Det samme er bl.a. personer med en lang videregående uddannelse også. Tilsammen udgjorde disse to grupper 30 pct. af personerne med en ny, højere uddannelse, mens de kun udgjorde 7 pct. af personerne, som ikke har fået en højere uddannelse, jf. tabel 2.7.¹⁵

Tabel 2.7 Personer, som ikke har eller har fået en højere uddannelse, fordelt på deres tidligere uddannelse

	Ikke fået højere uddannelse		Fået højere uddannelse	
		pct.		pct.
Grundskole		26		20
Alm. gymnasiale uddannelser		3		9
Erh. gymnasiale uddannelser		2		4
Erhvervsfaglige praktik og hovedforløb		48		23
Korte videregående uddannelser		5		7
Mellemlange videregående uddannelser		8		6
Bachelor		1		19
Lange videregående uddannelser		6		11
Forskeruddannelser		<1		•
I alt		100		100

¹⁵ Personer med uoplyst uddannelse er ikke med i opgørelsen.

2.4 Pendler til en anden kommune?

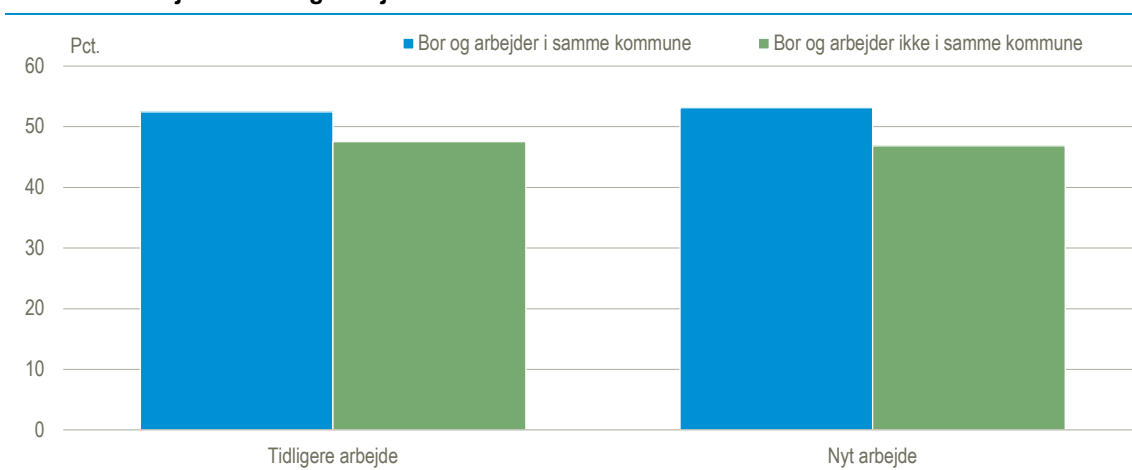
Lidt over halvdelen bor og arbejder i samme kommune

Den økonomiske krise kan have betydet, at nogle personer var mere villige til at pendle længere til arbejde, hvis et eventuelt nyt arbejde krævede det. For at analysere dette kan der bl.a. kigges på, hvor mange personer som pendler til en anden kommune end deres bopælskommune for at arbejde. Hvis flere personer i det nye job pendler til en anden kommune end i deres tidligere job, indikerer det, at pendlingsmønstret er ændret.

Kigger man på de 83.000 personer – som mistede deres arbejde, men efterfølgende fandt et nyt arbejde – var det i det nye job lidt over halvdelen, som boede og arbejdede i samme kommune. Omvendt var det lidt under halvdelen, der pendlede til en anden kommune end deres bopælskommune for at arbejde.

Sådan var situationen også i det tidligere job – altså at en anelse mere end halvdelen boede og arbejdede i samme kommune, mens lidt mindre end halvdelen boede og arbejdede i to forskellige kommuner, jf. figur 2.4.¹⁶

Figur 2.4 Personer, som havde fundet arbejde igen, fordelt på om de i deres tidligere og nye arbejde boede og arbejdede i samme kommune

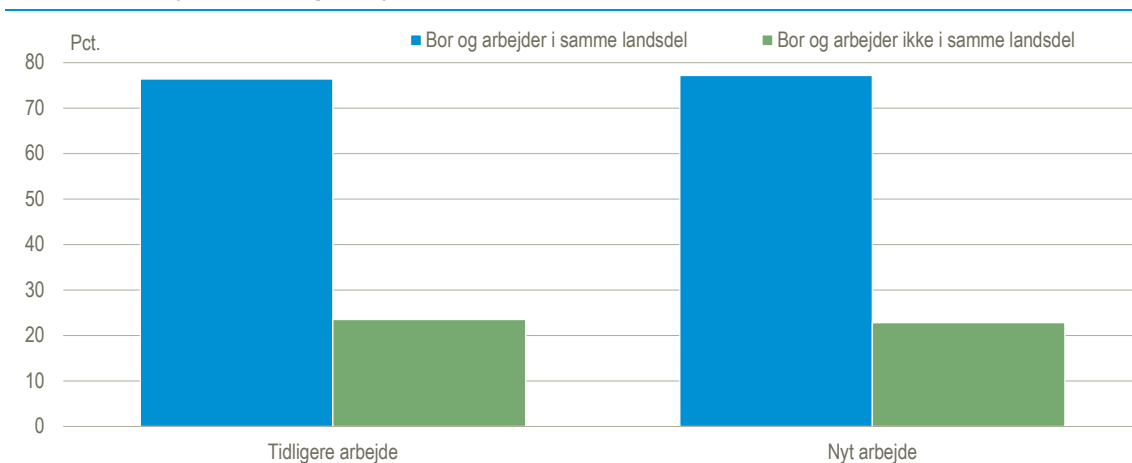

Også når man kigger på hvor mange personer, der bor og arbejder i to forskellige landsdele, er det nogenlunde samme andel i det nye job som i det tidligere arbejde.

Både i personernes tidligere job og nye job var det således godt 3 ud af 4, som boede og arbejdede i samme landsdel, mens knap 1 ud af 4 pendlede til en anden landsdel, end den landsdel de boede i, for at arbejde. jf. figur 2.5.

¹⁶ Personernes bopæls- og arbejdsstedskommune er opgjort den sidste dag i det tidligere arbejde og første dag i det nye arbejde.

Figur 2.5 Personer, som havde fundet beskæftigelse igen, fordelt på om de i deres tidligere og nye arbejde boede og arbejdede i samme landsdel

Uændret pendlingsmønster

Ovenstående gennemgang indikerer, at pendlingsmønstret i det nye og tidligere job er stort set uændret. Der er således ikke umiddelbart tegn på, at personerne, som mistede deres job, men efterfølgende fandt arbejde igen, i højere grad end tidligere har været nødt til at pendle til en anden kommune eller landsdel for at arbejde.

I den forbindelse skal det dog bemærkes, at det uændrede pendlingsmønster bl.a. kan skyldes, at nogle personer har valgt at flytte til den kommune eller landsdel, hvor de har fundet et nyt arbejde. Således var ca. 4 pct. svarende til 3.400 ud af de 83.000 personer, der mistede deres job, men efterfølgende fandt beskæftigelse igen, flyttet til en anden kommune sammenlignet med den kommune, som de boede i, da de havde deres tidligere job.

3. Ændring i løn

I dette kapitel analyseres det om personer, som mistede deres arbejde, men efterfølgende fandt beskæftigelse igen, har fået en højere eller lavere løn i deres nye job end i deres tidligere arbejde.

Det undersøges også om der er en sammenhæng mellem en eventuel ændring i lønnen samt mobiliteten på arbejdsmarkedet. Er det eksempelvis sådan, at personer, som er skiftet til en ny branche, har fået en højere eller lavere løn end tidligere? Samtidigt analyseres det også, hvordan en række andre forhold påvirker lønnen i det nye job i forhold til lønnen i det gamle job.

3.1 Kort beskrivelse af fremgangsmåde

Analyserne omfatter kun lønmodtagere

I det følgende beskrives den fremgangsmåde, der anvendes til at analysere om lønnen i det nye job for personer – der mistede deres arbejde i 2. halvår 2008 eller 2009, men efterfølgende fandt beskæftigelse igen – er lavere eller højere end lønnen i deres tidligere arbejde.

Der tages udgangspunkt i de 83.000 personer, som havde fundet arbejde, der varede mere end tre måneder. Blandt disse personer frasorteres selvstændige og medarbejdende ægtefæller, hvilket skyldes, at arbejdsmarkedsregnskabet, som er datagrundlaget for denne analyse, ikke har indkomstoplysninger for denne gruppe.¹⁷ Analyserne i dette kapitel omfatter således kun lønmodtagere, hvilket dog udgør langt hovedparten af personerne.

Til analyserne anvendes det såkaldte brede lønbegreb, som indeholder al arbejdsmarkedsbidragspligtig løn, ATP og øvrige personalegoder. Genetillæg mv., fravær-, ferie- og søgnehellighedsbetaling er således med i dette lønbegreb. Derimod er pensionsindbetalinger med undtagelse af ATP ikke med i opgørelsen.

Til brug for analyserne i dette kapitel sættes det brede lønbegreb i forhold til betalte timer. Denne beregnede løn pr. time kaldes i det følgende for "timebetaling". Dette lønbegreb afviger fra de lønbegreber, der anvendes i lønstatistikken, men datamaterialet til analyserne i dette kapitel giver ikke mulighed for at beregne de lønbegreber, der bruges i lønstatistikken (dvs. løn pr. præsteret time og standardberegnet timefortjeneste).

Timebetaling er ikke et ideelt lønbegreb at anvende, bl.a. fordi betalte timer opgøres forskelligt for forskellige grupper af lønmodtagere. Fraværstimer (f.eks. ferie) tæller med som betalte timer for funktionærer, mens fraværstimer ikke tæller med som betalte timer for timelønnede.

Hvis årslønnen er den samme, vil en funktionær således have en lavere timebetaling end en timelønnet. En overgang fra en timelønnet stilling til en funktionærstilling vil derfor alt andet lige betyde, at timebetalingen falder. Omvendt vil timebetalingen alt andet lige stige ved en overgang fra en funktionærstilling til en timelønnet stilling.

I denne analyse har det ikke været muligt at tage højde for skift mellem funktionæransættelse og ansættelse som timelønnet. Systematisk skift den ene eller den anden vej kan derfor have påvirket resultaterne.

Højere løn den sidste måned

Når man analyserer udviklingen i lønnen fra et gammelt til nyt job, skal man være opmærksom på, at lønnen den sidste måned i jobbet typisk vil være højere end lønnen i de forudgående

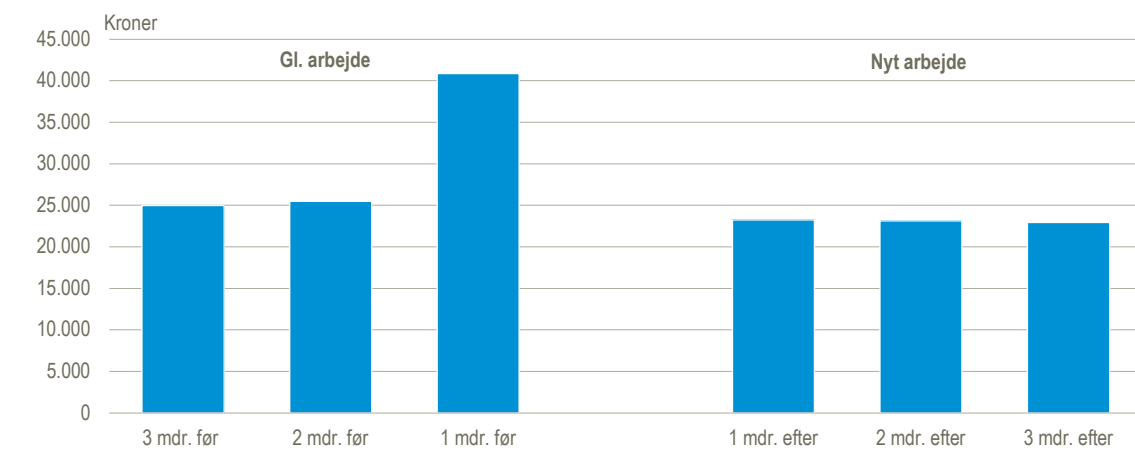
¹⁷ Personer/tilstande, hvor jobbet er imputeret ved midlertidigt fravær, frasorteres også, da der ikke udbetales løn og personen ikke arbejder i fraværperioden. Ifølge internationale retningslinjer fra ILO betragtes beskæftigede personer, som er kortvarigt fraværende fra jobbet, fortsat som beskæftiget.

måneder. Det skyldes, at den sidste måned bl.a. kan være påvirket af, at eventuelle ubrugte særlige ferie-/fridage samt eventuel bonus eller fratrædelsesgodtgørelse udbetales.

At lønnen stiger den sidste måned, ses af figur 3.1, der viser lønnen de sidste måneder i det tidligere job for de personer, som mistede deres job, men efterfølgende er kommet i arbejde igen. Derfor er lønnen den sidste måned i det gamle job ikke særlig retvisende som sammenligningsgrundlag.

Derimod ligger lønnen nogenlunde stabilt den 2. og 3. sidste måned i jobbet, og lønnen i denne periode vurderes således at være bedre at bruge som sammenligningsgrundlag. Som det også fremgår af figur 3.1, ligger lønnen de første tre måneder i det nye arbejde nogenlunde stabilt.

Figur 3.1 Lønnen i de sidste tre måneder i tidligere arbejde og tre første måneder i nyt arbejde

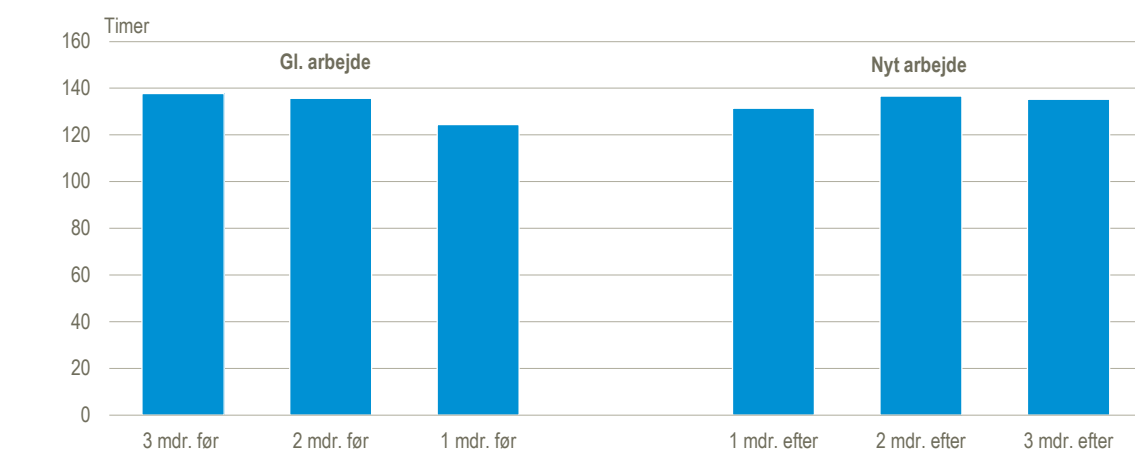
Færre timer den sidste måned

Figur 3.2 viser antallet af betalte løntimer de sidste tre måneder i det tidligere arbejde og de første tre måneder i det nye arbejde. Af figuren ses det bl.a., at antallet af betalte løntimer falder den sidste måned i det tidligere arbejde, mens timerne er stort set uændret den 2. og 3. sidste måned i jobbet. På den baggrund vurderes det også at være mere retvisende at bruge antallet af løntimer den 2. og 3. sidste måned i arbejde som sammenligningsgrundlag.

Årsagen til det faldende antal betalte løntimer den sidste måned, kan f.eks. være, at personerne har noget overarbejde, de afspadserer, eller noget ferie (herunder særlige ferie-/fridage), som de bruger inden de stopper.

Antallet af betalte løntimer ligger forholdsvis stabilt de første tre måneder i det nye job, dog er der en lille stigning fra den 1. til 2. måned.

Figur 3.2 Betalte løntimer i de sidste tre måneder i tidligere arbejde og tre første måneder i nyt arbejde

I analyserne i dette kapitel betragtes lønnen pr. betalte løntime, og på baggrund af ovenstående gennemgang opgøres dette for hver person som den gennemsnitlige løn den 2. og 3. sidste måned i det gamle arbejde divideret med det gennemsnitlige antal betalte løntimer den 2. og 3. sidste måned i det gamle arbejde. Dette sammenlignes med lønnen pr. betalte løntime den 2. og 3. måned i det nye job opgjort på tilsvarende måde.¹⁸ I det følgende omtales dette som timebetalingen.¹⁹

For hver person udregnes den procentvise ændring i timebetalingen i det nye job i forhold til det tidligere arbejde. På baggrund af dette udregnes den gennemsnitlige procentvise ændring i lønnen. Denne sammenligning kan være påvirket af ”ekstreme” observationer (outliers). For at tage højde for dette, frasorteres de 5 pct. laveste og højeste procentvise ændringer i lønnen.

3.2 Er lønnen i det nye job højere eller lavere?

Lønnedgang på 4 pct.

I dette afsnit sammenlignes timebetalingen i det nye job med timebetalingen i det tidligere job. Resultaterne fra denne analyse er sammenfattet i tabel 3.1, som viser den gennemsnitlige procentvise ændring i timebetalingen i det nye job sammenlignet med timebetalingen i det tidligere arbejde.

Som det fremgår af tabel 3.1, får lønmodtagere – der mistede deres arbejde i 2. halvår 2008 og i 2009, men efterfølgende kom i arbejde igen – en lavere løn i det nye arbejde. Timebetalingen er i gennemsnit faldet med ca. 4 pct. i det nye arbejde sammenlignet med det tidligere arbejde.

Tabel 3.1 Gennemsnitlig procentvis ændring i timebetalingen

	pct.
I alt	-4
Arbejde i samme branche	-2
Arbejde i ny branche	-6
Arbejder på samme færdighedsniveau	-4
Arbejder ikke på samme færdighedsniveau	-6
Ikke fået en højere uddannelse	-4
Fået en højere uddannelse	2
Bor og arbejder i samme kommune	-4
Bor og arbejder ikke i samme kommune	-4
Mindre end 6 måneder indtil nyt arbejde	-4
Mere end 6 måneder indtil nyt arbejde	-5

Blandt personer, der har fået arbejde i samme branche som de tidligere arbejdede i, er timebetalingen faldet med ca. 2 pct. Lønnen for disse personer er således faldet mindre end gennemsnittet. Timebetalingen for personer, der er skiftet til en ny branche, er med et fald på 6 pct. derimod faldet mere end gennemsnittet.²⁰

Personer, der har fundet arbejde på samme færdighedsniveau som tidligere, oplevede, at lønnen i det nye job faldt med knap 4 pct. i forhold til deres tidligere job. Dette er mindre end

¹⁸ At lønnen og antallet af betalte løntimer ligger stabilt den 2. og 3. sidste måned i det tidligere job samt 2. og 3. måned i det nye arbejde, er kun undersøgt på det overordnede niveau og således ikke for samtlige undergrupper, som analyseres nedenfor.

¹⁹ Det skal bemærkes, at denne timebetaling ikke kan sammenlignes med lønstatistikernes timebetaling, da der anvendes forskellige begreber for både løn og antal timer.

²⁰ I denne opgørelse er brancheskift defineret ud fra en 127-branchegruppering. For at teste følsomheden af denne gruppering, er brancheskift i bilag 5.2 derimod opgjort på baggrund af en 36-branchegruppering, og her er lønnedgangen for personer, som er skiftet til en ny branche, også på 6 pct. For personer, der er vendt tilbage til samme branche som tidligere, er lønnedgangen ligeledes på 2 pct.

lønnedgangen for personer, som fandt arbejde på et andet færdighedsniveau end de tidligere arbejdede på. For disse personer var lønnen således ca. 6 pct. lavere i det nye job.²¹

Blandt de få personer, som har opnået en højere uddannelse inden de fandt deres nye arbejde, var lønnen i det nye job ca. 2 pct. højere i forhold til lønnen i deres forrige arbejde. Disse personer har således haft en lønfremgang.

Personer, der pendler til en anden kommune end deres bopælskommune for at arbejde, har haft en lønnedgang på 4 pct. Stort set samme lønnedgang havde personer, der bor og arbejder i samme kommune, også.

For personer, som har været uden arbejde i mindre end seks måneder, er lønnen i det nye arbejde faldet med lidt under 4 pct., hvilket er en anelse mindre end gennemsnittet. Med et fald på 5 pct. er lønnedgangen for personer, der har været uden beskæftigelse i mere end seks måneder, derimod højere end den gennemsnitlige lønnedgang.

Boks 3.1 Forbehold i analysen

Resultaterne i dette kapitel skal tolkes med forsigtighed, da der er en række forbehold i analysen. Der er bl.a. følgende forbehold:

- Lønnedgangen viser kun den umiddelbare lønnedgang, da lønnen den 2. og 3. første måned i det nye arbejde sammenlignes med lønnen den 2. og 3. sidste måned i det gamle job. Det kan imidlertid være, at lønnen i det nye job efterfølgende stiger som følge af f.eks. anciennitet, præstations- eller provisionsordninger mv.
- I analysen er der ikke taget højde for den generelle prisudvikling. I hele analyseperioden har der været en inflation, hvilket betyder, at nedgangen i lønnen i reale termer (reallønnen) har været højere end den gennemsnitlige lønnedgang på 4 pct.
- Analysen tager ikke højde for, at betalte timer opgøres forskelligt for funktionærer og timelønnede, jf. side 20. Fraværstimer (f.eks. ferie) tæller med som betalte timer for funktionærer, mens fraværstimer ikke tæller med som betalte timer for timelønnede. Hvis årslønnen er den samme, vil en funktionær således have en lavere timebetaling end en timelønnet. En overgang fra en timelønnet stilling til en funktionærstilling vil derfor alt andet lige betyde, at timebetalingen falder. Omvendt vil timebetalingen alt andet lige stige ved en overgang fra en funktionærstilling til en timelønnet stilling. I denne analyse har det ikke været muligt at tage højde for skift mellem funktionæransættelse og ansættelse som timelønnet. Systematisk skift den ene eller den anden vej kan derfor have påvirket resultaterne.
- I arbejdsmarkedsregnskabet er nogle betalte løntimer imputeret og er derfor behæftet med usikkerhed. Løntimerne indgår i beregningerne af personernes timebetaling, der anvendes til at analysere ændringen i lønnen i det nye job i forhold til det tidligere job. Hermed er ændringen i lønnen også behæftet med usikkerhed som følge af at nogle løntimer imputeres.
- Det skal bemærkes, at analysen er foretaget i en periode med økonomiske krise, og resultaterne kan være anderledes, hvis analysen foretages i en anden konjunktursituation. Arbejdsmarkedsregnskabet, som er datagrundlag for denne analyse, omfatter perioden 2008 til 2013. I stort set hele denne periode har der enten været nedgang eller lav vækst i dansk økonomi, og derfor har det ikke været muligt at foretage analysen i en mere "normal" konjunktursituation.

For en nærmere beskrivelse af forbehold i analysen henvises til bilag 5.3.

Lønstigninger i analyseperioden

Resultaterne ovenfor viser, at personerne, som mistede deres arbejde, men efterfølgende fandt beskæftigelse, generelt har haft en lønnedgang. Udover denne lønnedgang er personerne også i større eller mindre grad "gået glip" af de lønstigninger, som beskæftigede generelt har haft.

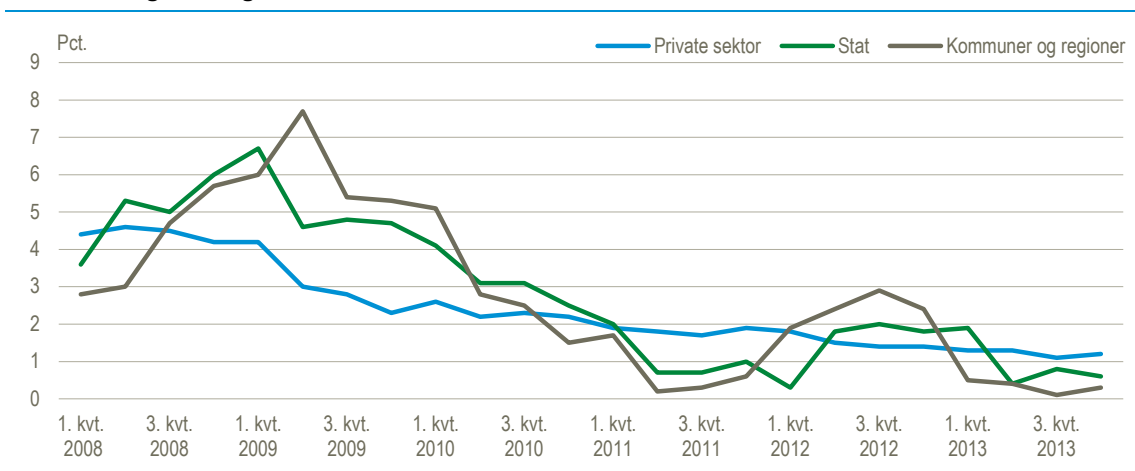
²¹ Opgørelsen af personernes færdighedsniveau er behæftet med usikkerhed, jf. boks 2.1 på side 15. Derfor skal resultaterne i dette kapitel omhandlende personernes færdighedsniveau tolkes med forsigtighed.

I perioden 2008 til 2013 er lønningerne for beskæftigede således steget, men lønstigningstakten har været faldende i løbet af perioden. I 2013 var lønstigningerne mindre end 2 pct., jf. figur 3.3.

I hvor stort omfang personer, der mistede deres arbejde, men igen kom i beskæftigelse, er gået glip af de generelle lønstigninger, afhænger af, hvor hurtigt personer har fundet arbejde igen. Hvis en person har været uden beskæftigelse i et halvt år, er det ikke så store lønstigninger, som personen er gået glip af. For en person, der har været uden job i længere tid, f.eks. 3 år, kan der derimod være tale om relativt store lønstigninger, som personen ikke har fået. I den private sektor er lønnen eksempelvis i gennemsnit steget med 7 pct. i en 3-årig periode fra 3. kv. 2008 til 3. kv. 2011, når man måler ved timefortjenesten.

Det skal dog også bemærkes, at under den økonomiske krise var der også en del stabilt beskæftigede, som havde en lønnedgang.²²

Figur 3.3 Årlig procentvis ændring i timefortjenesten for ansatte i den private sektor, staten samt regioner og kommuner

Anm.: Udviklingen i timefortjenesten er fra Danmarks Statistiks lønindeks.

Boks 3.2. International sammenligning af nedgangen i lønindkomst efter mistet arbejde

OECD (2013) har udarbejdet en analyse, hvor der bl.a. kigges på lønindkomsten for personer, der mistede deres arbejde som følge af masseafskedigelse eller virksomhedslukninger. Analysen er foretaget for 7 lande (Danmark, Sverige, Finland, Tyskland, USA, Storbritannien og Portugal).

Analysen viser, at i alle lande var der et signifikant fald i den årlige lønindkomst i årene efter personerne mistede deres arbejde, men nedgangen i lønindkomsten varierede betragteligt mellem landene. Indkomstnedgangen var relativt lav i de nordiske lande, men højere i de øvrige lande (Tyskland, Storbritannien, Portugal og USA).

I analysen betragtes personer, der mistede deres arbejde i 2000 til 2005. Deres lønindkomst analyseres i en periode på to år før og fem år efter, de mistede deres arbejde.²³ Til analysen anvender OECD en statistisk model (difference-in-differences), hvor lønindkomsten for personer med mistet arbejde sammenlignes med tilsvarende for personer i beskæftigelse.

OECD påpeger, at det kan være svært at fastslå om nedgangen i lønindkomst skyldes, at personerne i en periode var uden beskæftigelse eller at personerne fik en lavere løn i det nye job. OECD har dog også analyseret ændringen i lønnen før og efter, at personer i Tyskland, Storbritannien og Portugal mistede deres job.²⁴ På baggrund af denne analyse finder OECD, at meget af nedgangen i lønindkomsten i disse tre lande skyldes, at personerne i en periode var uden arbejde snarere end at personerne fik en lavere løn.

²² Eksempelvis viser tal fra Dansk Arbejdsgiverforening (DA), at 10 pct. af lønmodtagerne inden for DA's område havde en lønnedgang på op til knap 6 pct. fra 3. kv. 2010 til 3. kv. 2011.

²³ Personerne skal have haft en lønindkomst i minimum et af de fem år efter de mistede deres arbejde.

²⁴ Ændringen i lønnen er kun analyseret for beskæftigede, der havde en positiv månedlig lønindkomst i samtlige fem år efter personerne mistede deres arbejde.

3.3 Ændring i løn for udvalgte grupper

Størst lønnedgang for mænd samt 40-59-årige

I det følgende sammenlignes lønnen i det nye job med lønnen i det tidligere job for forskellige persongrupper.

Som omtalt i forrige afsnit, er lønnen i det nye job i gennemsnit faldet med 4 pct. i forhold til lønnen i det tidligere job. Det betyder, at mænd, som mistede deres arbejde, men efterfølgende fandt beskæftigelse igen, med et fald på 5 pct. har haft en lønnedgang, der er over gennemsnittet. Til gengæld er lønnen i det nye job for kvinder faldet mindre end gennemsnittet.

Personer mellem 40-59 år har oplevet, at lønnen i deres nye job var ca. 5 pct. lavere end lønnen i deres tidligere job, og lønnen for disse personer er således faldet lidt mere end gennemsnittet. Lønnedgangen for personer under 30 år var derimod lavere end gennemsnittet.

Med et fald på 4 pct. i lønnen i det nye job i forhold til lønnen i det tidligere job er lønnen faldet mere for personer af dansk oprindelse end blandt indvandrere og efterkommere, hvor lønnen er faldet med omkring 2-3 pct., jf. tabel 3.2.

Tabel 3.2 Gennemsnitlig procentvis ændring i timebetalingen fordelt på køn, alder og etnicitet

	pct.
Mand	-5
Kvinde	-3
Under 25 år	-1
25-29 år	-3
30-39 år	-4
40-49 år	-5
50-59 år	-5
Over 60 år	-4
Personer med dansk oprindelse	-4
Indvandrere	-2
Efterkommere	-3

Uændret eller svagt stigende i flere brancher

Hvis man kigger på lønnedgangen fordelt på hovedbranche, havde personer, som var skiftet til *ejendomshandel og udlejning*, det relativt største fald i lønnen med et fald på 9 pct.

Herefter følger personer, der tidligere var ansat i *finansiering og forsikring* og igen havde fundet arbejde inden for denne branche, med et fald på 8 pct. Med et fald på 7 pct. havde personer, der var skiftet til *handel og transport mv.*, også oplevet en relativ stor lønnedgang.

Omvendt var lønnen i det nye job for personer, der tidligere arbejdede inden for *ejendoms-handel og udlejning, erhvervsservice* samt *offentlig administration, undervisning og sundhed* og som igen havde fundet arbejde i disse hovedbrancher, stort set uændret i forhold til lønnen i det forrige arbejde. For personer, som igen havde fået arbejde i *landbruget mv.* eller *kultur, fritid og anden service*, var lønnen i det nye job steget en anelse sammenlignet med det tidligere job.

At personer, som er skiftet til en ny branche, har haft en relativt større lønnedgang end personer, der fandt arbejde i samme branche som tidligere, er en tendens der generelt ses, når man opgør ændringen i lønnen fordelt på hovedbrancher.

Således var det kun inden for *finansiering og forsikring*, at personer, der havde fundet arbejde i samme branche som tidligere, havde en større lønnedgang end dem, som var skiftet til denne branche, jf. tabel 3.3.

Tabel 3.3 Gennemsnitlig procentvis ændring i timebetalingen fordelt på det nye arbejdes branche (9-grp) og efter om det nye arbejde var i en ny eller samme branche

	Arbejde i ny branche	Arbejde i samme branche
	pct.	pct.
Landbrug mv.	-4	2
Industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed	-4	-3
Bygge og anlæg	-4	-3
Handel og transport mv.	-7	-2
Information og kommunikation	-6	-5
Finansiering og forsikring	-5	-8
Ejendomshandel og udlejning	-9	0
Erhvervsservice	-4	0
Off. admin., undervisning og sundhed	-6	0
Kultur, fritid og anden service	-5	1

3.4 Ændring i lønnen når der kontrolleres for personkarakteristika

Signifikant negativ effekt af brancheskift

Resultaterne ovenfor viser, at personer, som har fundet arbejde i en ny branche eller på et andet færdighedsniveau end tidligere, har haft en relativ større lønnedgang end gennemsnittet.

En del af forklaringen på den relativt større lønnedgang for disse persongrupper, kan måske findes i sammensætningen af grupperne. For at finde den isolerede effekt på lønnen i det nye job ved f.eks. at skifte branche eller færdighedsniveau, skal der derfor korrigeres for personernes baggrundskarakteristika.

Ved at korrigere for personernes karakteristika, tages der således højde for, at grupperne kan være forskelligt sammensat. Til dette anvendes en statistisk model, som er kort beskrevet i boks 3.3. Resultaterne skal dog tolkes med forsigtighed, da der ikke er kontrolleret for alle personernes baggrundskarakteristika (f.eks. motivation og evner) og andre forhold, som har indflydelse på lønnen.

Boks 3.3 Statistisk model til at korrigere for personernes baggrundskarakteristika

Til at kontrollere for personernes baggrundskarakteristika anvendes en simpel lineær regressionsmodel (OLS). Ved hjælp af denne statistiske model analyseres det, hvordan ændringen i timebetalingen i det nye arbejde i forhold til timebetalingen i det tidligere arbejde påvirkes af forskellige forhold, jf. tabel 3.4.

I den forbindelse korrigeres der også for en række af personernes baggrundskarakteristika. Det er køn, alder, etnicitet, uddannelsesniveau i det nye arbejde, hvilken landsdel personerne bor i samt hvilken branche og færdighedsniveau personerne i deres nye job arbejder på. Derudover er også tilføjet nogle halvårige tidsdummier, der tager højde for, hvornår personerne hhv. mistede deres arbejde og fandt nyt arbejde igen.

Når der kontrolleres for personernes baggrundskarakteristika, fås der et nærmere indblik i om effekten af at skifte branche eller finde arbejde på et nyt færdighedsniveau blot skyldes, at personer, som f.eks. har skiftet branche eller færdighedsniveau, har andre karakteristika end personer, der fundet arbejde i samme branche eller på samme færdighedsniveau som tidligere.

Der er imidlertid ikke taget højde for alle personernes baggrundskarakteristika (f.eks. motivation og evner), der kan påvirke lønnen i det nye og tidligere job, og resultaterne skal derfor tolkes med forsigtighed.

Når der korrigeres for en række af personernes baggrundskarakteristika, gælder det, at hvis personerne har fundet arbejde i en ny branche, har det isoleret set en negativ effekt på lønnen i det nye arbejde i forhold til lønnen i det tidligere arbejde. Denne effekt er statistisk signifikant.

Også hvis personerne finder arbejde på et nyt færdighedsniveau, har det en signifikant negativ effekt på lønnen sammenlignet med lønnen i det tidligere arbejde. Derimod er der en signifikant

positiv effekt på lønnen i det nye arbejde i forhold til det tidligere arbejde, hvis personerne har opnået en højere uddannelse.

Hvis man har været uden arbejde i mere end 6 måneder, har det en statistisk signifikant negativ effekt på lønnen i det nye job sammenlignet med lønnen i det tidligere arbejde. Til gengæld er effekten af, at personerne pendler til en anden kommune end deres bopælskommune for at arbejde statistisk set insignifikant, jf. tabel 3.4.

Hvis man kontrollerer for personernes baggrundskarakteristika, er der således en negativ effekt på lønnen i det nye job sammenholdt med lønnen i det gamle job af at skifte branche eller finde arbejde på et nyt færdighedsniveau.

Tabel 3.4 Effekt på den procentvise ændring i timebetalingen

Arbejde i ny branche	÷
Arbejder ikke på samme færdighedsniveau	÷
Fået en højere uddannelse	+
Bor og arbejder ikke i samme kommune	(+)
Mere end 6 måneder indtil nyt arbejde	÷

Anm.: Et plus eller et minus med en parentes angiver, at estimatet til variablen er insignifikant på et fem procents signifikansniveau.

4. English summary

Main conclusions

The economic crisis peaked in the 2nd half of 2008 and in 2009. During this period 159,000 persons lost their jobs and subsequently received unemployment benefits or social assistance.

It was disproportionately men employed in *manufacturing* and *construction* and persons living in North Jutland who lost their jobs, whereas women employed in *public administration, education and health* and persons living in Greater Copenhagen and North Zealand lost their jobs to a smaller extent.

Out of the 159,000 persons who lost their jobs in the 2nd half of 2008 and in 2009, 148,000 persons found a new job before the end of 2013. For a large proportion the first job was of short duration. About 44 pct. of the persons were employed up to 3 months, while 56 pct., corresponding to 83,000 persons, were employed for longer than three months.

Thus, there were relatively many who were in employment in a short period. This is one of the dynamic pathways leading a larger group to be without jobs four years after they lost their original jobs. Out of the 159,000 people who lost their job only 6 out of 10 were in employment after four years. The remaining individuals were e.g. unemployed, had started in education or had withdrawn from the labour market.

If we look at the 83,000 persons who found a new job for longer than three months, 38 pct. found employment in the same industry in which they had previously been working. About 62 pct. found a new job in another industry.

It was particularly in *agriculture* and *construction* where the persons returned to the industry in which they had previously been working, whereas *financing and insurance, information and communication* and *manufacturing* were some of the industries in which the persons, to a higher degree, changed to a new industry when they found a new job.

Just over three in four persons found a job at the same level of skills as in their previous job, whereas slightly less than every fourth person was employed at a new level of skills. Especially, persons who found a new job in the same industry as that of their previous job were employed at the same level of skills as in their previous job.

Persons who were previously engaged in managerial work or work requiring knowledge at intermediate level were some of the groups who to a wider extent were employed at a new (and typical lower) level of skills in comparison to their previous job.

Just over half of the persons employed in a new job lived and worked in the same municipality, while just under half commuted for work to another municipality than their municipality of residence. The same pattern of commuting applied in their previous job, and there is no indication that the persons – who lost their jobs, but subsequently found a new job – commuted, to a greater extent than previously, to another municipality.

Thus, a relatively high number of persons changed to a new industry as well as some persons were employed at a new level of skills. This indicates that occupational mobility is relatively high among the persons who found a new job.

From an economic perspective high mobility among persons in employment and unemployed persons can be seen as a positive sign, as high mobility can be instrumental in ensuring that resources are applied where they are most useful. However, the process may not be advantageous for the individual person.

This analysis shows that for persons who lost their jobs, but subsequently found a new job the salary was on average 4 pct. lower in the new job in comparison to the salary in their previous job. This should be seen in relation to that employees generally had an increase in their salary.

Persons who found a job in a new industry or at another level of skill experienced the largest drop in salary, whereas persons, who found a job in the same industry or at the same level of skills as that of their previous job, experienced the lowest drop in salary.

It should be pointed out that the results derived from this analysis must be interpreted with caution. More detailed explanations are given in each chapter.

Based on newly developed labour market account

The analyses are based on Statistics Denmark's newly developed labour market account, which is a longitudinal register containing highly detailed information on the population's labour market status. The population's labour market status can be compiled at arbitrary points-in-time (year, quarter, month, week or day) in the labour market account.

This opens up the possibility of conducting a wide number of analyses. So far it has only been possible to compile the population's labour market status in the register-based labour force statistics by the end of November of a given year.

This analysis is an example of some of the possibilities, which the the labour market account gives. The labour market account will also be used by Statistics Denmark for the purpose of conducting a number of other analyses. We also hope that the present analysis may be the inspiration for other analyses, where the labour market account is used. Researchers and analysis environments can gain access to data from the labour market account via Statistics Denmark's scheme for external researchers.

Reference group attached to the analysis

A reference group was attached to the analysis consisting of Mr. Jes Vilhelmsen, Senior Analyst, from The Economic Council of the Labour Movement, Ms. Cathrine Marie Gruno, Head of Section, from the Ministry of Employment, Ms. Lotte Katrine Ravn from The Confederation of Danish Employers, Mr. Niels Ploug, Director, from Statistics Denmark, Mr. Sven Egmos, Head of Division, also from Statistics Denmark. We would like to thank the reference group for useful comments as well as input to the analysis.

5. Bilag

5.1 Kort om arbejdsmarkedsregnskabet

Danmarks Statistik har gennem de seneste år arbejdet på at udvikle et regnskab over befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet. Med arbejdsmarkedsregnskabet fås et fuldt overblik over befolkningens status på arbejdsmarkedet, som for første gang opgøres i fuldtidspersoner.

Arbejdsmarkedsregnskabet gør det samtidig muligt at belyse arbejdsmarkedet væsentligt mere nuanceret, end de enkeltstående statistikker kan, da mange datakilder integreres og harmoniseres i ét statistiksystem.

Befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet opgjort i fuldtidspersoner er offentliggjort i statistikbanken.dk og er fordelt på socioøkonomisk status, køn, alder, område og herkomst.

Med arbejdsmarkedsregnskabet er der udviklet to omfattende forløbsregistre. I det ene beregnes for hver person i befolkningen, hvordan 37 timer om ugen – svarende til fuld normal arbejdstid – fordeler sig mellem arbejde, offentlige ydelser osv. Hvis en person arbejder 20 timer om ugen og derudover er under uddannelse, vil det altså være anført. I det andet forløbsregister indgår også arbejdstimer udover fuld normal arbejdstid, og dette register kaldes arbejdsmarkedsregnskabet uden time-normering (AMR-UN). De to registre indeholder meget detaljerede oplysninger om den danske befolknings tilknytning til arbejdsmarkedet henover året.

På baggrund af registrene kan befolkningens status på arbejdsmarkedet opgøres på vilkårlige tidspunkter (år, kvartal, måned, uge eller dag). Hidtil har det i den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS) kun været muligt at opgøre arbejdsmarkedstilknytningen ultimo november et givent år.

I RAS bliver tilknytningen til arbejdsmarkedet desuden opgjort ud fra befolkningens primære aktivitet. I arbejdsmarkedsregnskabet kan en person have flere tidsmæssigt parallelle aktiviteter (tilstande). Det kan f.eks. være pensionister, efterlønsmodtagere eller studerende, som samtidigt arbejder, eller personer, der både har job som lønmodtager og selvstændig. De to nye forløbsregistre betyder, således at arbejdsmarkedstilknytningen for personer, der arbejder og samtidig har andre tilstande, kan belyses langt bedre end hidtil.

Udover personrelaterede oplysninger såsom køn, alder, kommune og herkomst mv. indeholder registrene også arbejdsstedsrelaterede oplysninger. Det er f.eks. oplysninger om branche, sektor, arbejdsfunktion, arbejdstimer og løn. Der findes desuden information om, hvor længe personerne har været i de forskellige tilstande på arbejdsmarkedet.

De detaljerede oplysninger i registrene gør det muligt at udarbejde en lang række analyser på baggrund af arbejdsmarkedsregnskabet. Det kan f.eks. være analyser af nyuddannedes status på arbejdsmarkedet, effekten af beskæftigelsespolitiske tiltag eller analyser af tilbagetrækningsmønstret fra arbejdsmarkedet.

Danmarks Statistik udarbejder selv analyser på grundlag af forløbsregistrene, ligesom registrene også stilles til rådighed for forskere gennem Danmarks Statistiks Forskningservice.

5.2 Brancheskift opgjort ved anden branchegruppering

Sværere at skifte branche ved 36-gruppering

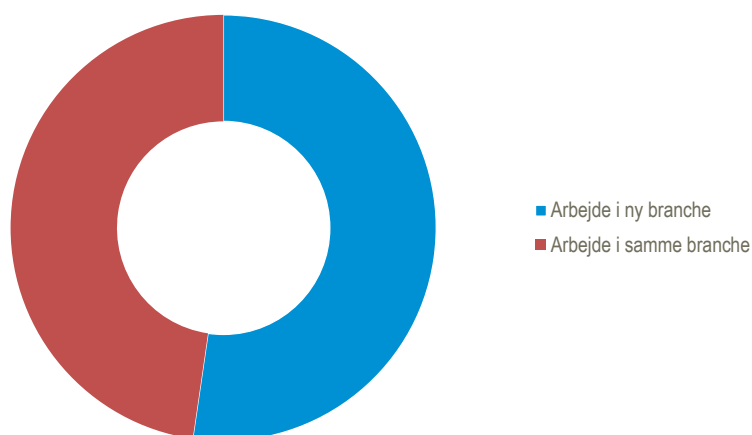
Resultaterne i afsnit 2.1 viste, at 62 pct. af de personer – der mistede deres job, men efterfølgende kom i arbejde igen – var skiftet til en ny branche. 38 pct. havde derimod fundet arbejde i samme branche som de tidligere var beskæftiget i.

Til denne opgørelse er der anvendt en relativ detaljeret 127-branchegruppering, som betyder, at der ikke skal så meget til for, at personerne har skiftet branche. Hvis en person i det tidligere job arbejdede inden for *fiskeindustri* og i det nye job arbejder inden for *anden fødevarerindustri*, vil det eksempelvis blive betegnet som et brancheskift, selvom personen måske varetager samme opgaver i de to nært beslægtede brancher.

I stedet for 127-grupperingen kan brancheskift opgøres ud fra en 36-gruppering, som selvsagt ikke er ligeså detaljeret som 127-grupperingen. Med denne opgørelse er der 52 pct., der har fundet arbejde i en ny branche, mens 48 pct. er vendt tilbage til samme branche som tidligere, jf. figur 5.1.

Hermed er andelen, som skifter branche opgjort ved 36-grupperingen, helt forventeligt mindre i forhold til, når brancheskift opgøres på baggrund af 127-grupperingen, da det med en 36-gruppering er relativt "sværere" at skifte branche.

Figur 5.1 Personer, som havde fundet arbejde igen, fordelt på om de arbejder i samme branche (opgjort ud fra 36-gruppering) som tidligere

Stort set samme lønnedgang

Tabel 5.1 viser lønnedgangen for personer, som har fundet arbejde i samme branche som tidligere eller skiftet til en ny branche, opgjort ved både en 127- og 36-branchegruppering.

Opgjort ved en 36-branchegruppering er lønnen i det nye job ca. 6 pct. lavere end lønnen i det tidligere job for personer, der var skiftet til en ny branche. Det er den samme lønnedgang, som når brancheskift opgøres ved 127-grupperingen.

Personer, der har fundet arbejde i samme branche som tidligere, har ved opgørelse på baggrund af en 36-branchegruppering en lønnedgang på 2 pct., hvilket stort set svarer til lønnedgangen, når brancheskift opgøres ud fra 127-grupperingen, jf. tabel 5.1 på næste side.

Uanset om brancheskift opgøres ved en 127- eller 36-branchegruppering, gælder det således fortsat, at personer, der skifter branche, har en større lønnedgang end personer, der finder arbejde i samme branche som tidligere. Resultaterne synes således robuste overfor den anvendte branchegruppering.

Tabel 5.1 Gennemsnitlig procentvis ændring i timebetalingen

	pct.
I alt	-4
Arbejde i samme branche (127-grp)	-2
Arbejde i ny branche (127-grp)	-6
Arbejde i samme branche (36-grp)	-2
Arbejde i ny branche (36-grp)	-6

5.3 Forbehold i analysen af ændringen i lønnen

Resultaterne i kapitel 3 viste, at for personer – som mistede deres arbejde, men efterfølgende kom i beskæftigelse igen – var lønnen i det nye job lavere sammenlignet med lønnen i deres tidligere job. Resultaterne skal dog tolkes med forsigtighed, da der er en række forbehold i analysen. Der er bl.a. følgende forbehold:

Lønnedgangen viser kun den umiddelbare lønnedgang, da lønnen den 2. og 3. første måned i det nye arbejde sammenlignes med lønnen den 2. og 3. sidste måned i det gamle job. Det kan imidlertid være, at lønnen i det nye job efterfølgende stiger som følge af f.eks. anciennitet, præstations- eller provisionsordninger mv.

I analysen er der ikke taget højde for den generelle prisudvikling. I hele analyseperioden har der været en inflation, hvilket betyder, at nedgangen i lønnen i reale termer (reallønnen) har været højere end den gennemsnitlige lønnedgang på 4 pct.

Analysen er foretaget i en periode med økonomiske krise, og resultaterne kan være anderledes, hvis analysen foretages i en anden konjunktursituation. Arbejdsmarkedsregnskabet, som er datagrundlag for denne analyse, omfatter perioden 2008 til 2013. I stort set hele denne periode har der enten været nedgang eller lav vækst i dansk økonomi, og derfor har det ikke været muligt at udarbejde analysen i en mere "normal" konjunktursituation.

Analysen tager ikke højde for, at betalte timer opgøres forskelligt for funktionærer og timelønnede, jf. side 20. Fraværstimer (f.eks. ferie) tæller med som betalte timer for funktionærer, mens fraværstimer ikke tæller med som betalte timer for timelønnede. Hvis årslønnen er den samme, vil en funktionær således have en lavere timebetaling end en timelønnet.

En overgang fra en timelønnet stilling til en funktionærstilling vil derfor alt andet lige betyde, at timebetalingen falder. Omvendt vil timebetalingen alt andet lige stige ved en overgang fra en funktionærstilling til en timelønnet stilling.

I denne analyse har det ikke været muligt at tage højde for skift mellem funktionæransættelse og ansættelse som timelønnet. Systematisk skift den ene eller den anden vej kan derfor have påvirket resultaterne.

I analysen tages der ikke højde for, at personerne mellem den 2. og 3. sidste måned eller 2. og 3. første måned i beskæftigelse, kan have skiftet job. Dvs. at lønnen i f.eks. det nye job reelt er beregnet på baggrund af lønnen i to forskellige job.

Personernes branche, færdighedsniveau, bopæls- og arbejdsstedskommune er opgjort den sidste dag i det tidligere arbejde og første dag i det nye arbejde. Det er på baggrund af dette, at lønsammenligningerne i tabel 3.1 er foretaget. Hvis en person i løbet af de 3 sidste måneder i det tidligere arbejde og/eller i løbet af de tre første måneder i det nye arbejde har skiftet branche, færdighedsniveau, bopæls- og/eller arbejdsstedskommune, er der således ikke taget højde for det.

I arbejdsmarkedsregnskabet er nogle betalte løntimer imputeret og er derfor behæftet med usikkerhed. Løntimerne indgår i beregningerne af personernes timebetaling, der anvendes til at analysere ændringen i lønnen i det nye job i forhold til det tidligere job. Hermed er ændringen i lønnen også behæftet med usikkerhed som følge af at nogle løntimer imputeres.

Både løn og løntimer, når de beskæftigede er midlertidigt fraværende pga. sygdom eller barsel, indgår i beregningerne. Dog er der usikkerhed om opgørelsen af løntimerne, hvis de beskæftigede har flere job i løbet af perioden og det ene job ikke er et primært job (opgjort ud fra primær status), hvor personen samtidigt også er midlertidigt fraværende. Timerne herfra indgår således også i beregningerne. Det vurderes, at det drejer sig om få personer, og at analysens resultater kun i begrænset omfang kan være påvirket af dette.

Der frasorteres tilstande, hvor jobbet er imputeret ved midlertidigt fravær, da der ikke udbetales løn. Hvis en person er midlertidigt fraværende, betyder det, at lønnen kun udregnes for den del af måneden, hvor personen ikke er midlertidigt fraværende.

Lønoplysningerne i arbejdsmarkedsregnskabet, som er datagrundlaget for denne analyse, kommer fra e-indkomstregistret. Lønoplysningerne i e-indkomstregistret er ikke velegnet til at udarbejde lønstatistik, men oplysningerne kan dog bruges til analyseformål. I den forbindelse skal man imidlertid være opmærksom på bl.a. følgende forhold:

- Reguleringer som følge af bl.a. fejlbehæftede lønoplysninger for tidligere perioder foretages ikke nødvendigvis i den korrekte periode. Dette kan påvirke lønnen i både det tidligere og nye job, og hermed kan disse reguleringer også påvirke ændringen i lønnen.
- Engangsvederlag, bonusser mv. indgår i lønbeløbet uden, at antallet af betalte løntimer øges. Det betyder, at udbetaling af engangsvederlag, bonusser mv. øger den gennemsnitlige timebetaling og kan således påvirke timebetalingen i både det tidligere og nye arbejde og hermed også ændringen i lønnen.
- Den gennemsnitlige timebetaling i både det tidligere og nye arbejde og hermed også ændringen i lønnen kan være påvirket af udbetalingen af et årligt ferietillæg for funktionærer, som ikke kan udskilles særskilt i e-indkomstregisteret.
- Der kan være tilfælde, hvor lønbeløb og løntimer i e-indkomstregistret ikke følges ad. Det kan f.eks. være i forbindelse med udbetaling af overarbejde eller fravær, hvor der kan være usikkerhed om løntimerne svarer til det udbetalte lønbeløb. Det forhold kan ligeledes påvirke timebetalingen i både det tidligere og nye arbejde og hermed også ændringen i lønnen.

6. Referencer

Danmarks Statistik (2007), *Dansk Branchekode 2007 - DB07*, 2007.

Danmarks Statistik (2011), *DISCO-08. Danmarks Statistiks fagklassifikation*, 2011.

Danmarks Statistik (2013), *Statistiske efterretninger – Registerbaseret arbejdsstyrkestatistik 1. januar 2012*, 2013.

Dansk Arbejdsgiverforening (2011), *KonjunkturStatistik 3. kvartal 2011 – LønStatistik 3. kvartal 2011*, 2011.

OECD (2013), *Employment Outlook 2013. Chapter 4: Back to work: Re-employment, earnings and skill use after job displacement*, 2013.

Statistikbanken.dk – www.statistikbanken.dk.